

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, Str. Baron
L. Pop. — Brassai-utca 10.
Az Uj Kelet telefonjai
Szerkesztőség 977
Kiadóhivatal 844
Nyomda 879
Héber osztály 455
zs. N. Sz. 588

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Lejár

ann Goldschmidt ur

Wien

V. évfolyam, 113. szám

Cluj (Kolozsvár) 5682. Ijar 27.

1922. május 25, Csütörtök

Európa vándorlása

Akinek van hozzá bátorsága, hogy a szemét néhány letépte a máról s belenézzen vele a holnap homályába, elborult lélekkel láthatja, hogy az egykor oly büszke földrés, amely műveltséget és civilizációt adott a világnak, Európa pusztulóban van. Hiába akarszák jószándéku politikusok megmenteni, meuthetetlenül züllik egyre lejjebb. Kezdődött a háború val, folytatódott Oroszországban. Keletről jön a fény — mondották valaha, de Európa ijedten fordítja keletre a fejét, mert keletről az éhínség jéhet csak és a ragály. Gyorsan kellene segíteni, de Európa nem tud gyorsan, vagy ha tud is, nem akar. S akinek elsőnek kellene lennie a segítők között, Európa leszármazottjainak kontinense, Amerika, huzódzik és mossa a kezét. Ő nem okozta a katasztrófát, s távolmarad a segítőstől is. Európa fele romokban hever, a másik fele pedig készül alátemetődni a romok alá. A jelzőt tudja mindenki: újja kell építeni Európát, de vannak ennél az általános sóhajtsáznál erősebb akaratok is, a franciák például azt mondják, pusztuljon minden, a fő, hogy az elpusztult francia vidékeket építsék újra. Ezen az önzésen aztán megbukik a nagy újraépítés terve s a pusztulás lavinája tovább gördül lefelé az orron.

A kelet-európai nyomorúság és pusztulás tipikus vidéke az orosz éhségmezőkön kívül Keletgalícia. Itt kezdődött a háború, itt rohant keresztül hol előre, hol vissza, a Rom-bolias. Keletgalícia népe rettentő sokat szenvedett a szörnyű esztendő alatt. És szenvedett a szörnyű esztendő elmultával. Minden fedél porrá égett, minden szerszámot elvitt a háború, minden követ fedezéknek használtak, minden erdő kiirtódott. Ahol egy fa meredezett az égnek, odaélezott a tűz, innen is és odaát is, nem esoda, ha Keletgalícia népe ma mindenéből kifosztottan éli a vigasztalan nyomorúság éveit. Még újra se kezdheti, hiszen a mező is csupa seb, a föld fel van dülva, srappellek és gránátok tették terméketlenné.

Angliának van most egy nagy-szerű gondolata. Négy-százezer kelet-galíciai földmivest kiragad vigasztalan sorsából, áthajóztatja őket az óceánon és Ausztráliában ad nekik földet, szerszámot és munkalehetőséget. Négy-százezer embert kiragadni Európa legsiralmasabb atmoszférájából és új eget, új talajt adni számukra, gondolatnak is olyan nagy-szerű, hogy csak a liberális Anglia agyában fogantatható meg. Ausztráliában nincsenek fellebbzett földek, kövér és szűri prerik vannak, amik-hez még nem nyult emberi kéz. A földrés, amely csak vajamivel kisebb mint Európa, Európa négy-százmillió lakosával szemben alig tíz-tizenöt milliót tart el. Holott könnyűszerrel huszszor ennyinek is kényeret adhatna. Anglia gondolata nemes és okos gondolat. Négy-százezer ember, aki itt Európában elpusztult, nyomorultul tönkremenne, odaát Ausztráliában az új lehetőségek kontinen-szen újra felvirágoznak. És felvirágoz-tatja azt a földet, ahová őt plántál-ják. Négy-százezer erős kar és jó ko-ponya azt jelenti, hogy a földnek egy elhagyott darabja ksp új színt, új életet, új fellendülést. Angliának súlyos milliárdjaiba fog kerülni az első befektetés, de még súlyosabb milliárdokat fog hozni számára.

A nemzeti párt tiltakozik a pótválasztási terror és a visszaélések ellen

A pénzügyminiszter Párisba utazott, ahol kész megegyezéseket ír alá

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A májusi pótválasztások napjai előtt a választási agitáció ugyan-olyan hevességgel folyik, mint az áltélanos választások alkalmával. A kormány, amely az áltélanos választásokon már megszerezte többségét, félhivatalos és hivatalos nyilatkozataiban többször kijelentette, hogy ez alkalommal a vélemény-nyilvánításnak szabad teret enged és ennek megfelelő utasításokat is adott a választási bizottságoknak és a közigazgatás vezetőinek. Amint azonban előrelátható volt, a vidéki exponensek turbulenciák, valamint az egyes kerületekben működő egyéni akciók következtében a kormány nem tudja betartani ígéretét és a kerületekből nap-nap után érkeznek hírek a különböző vissza-élésekről.

A román nemzeti párt hivatalos kommunikét adott ki, amelyben felsorolja a visszaéléseket és szabálytalanságokat, amelyekről eddig tudomással bírt. A kommuniké a következő:

Május 28. és 29-ikére vannak kitűzve az időközi választások, amely alkalommal 10 kerületben állít a nemzeti párt jelöltet. A párt jelöltjei mindegyik kerületben liberális ellen-jelölttel küzdenek, 2 kerületben még parasztpártival is.

A nemzeti párt központi választási irodája konstatálja, hogy a részleges választások ugyan-olyan viszonyok között és ugyan-azon atmoszférában folynak, mint a hírhedt áltélanos választások.

Míg a választók lelkesedéssel tömörülnek a nemzeti párt zászlaja alá, a kormány semmibe sem veszi a választói törvény rendelkezéseit és szervei által hatalmas terrort fejt ki. A tisztviselőket, akik nem akarnak a hatalom vak eszközeivé válni, elmozdítja, elhelyezi és lefokozza.

A kormány nem vet meg semmi-féle eszközt, hogy a választások szabad akarati nyilvánítását megakadályozza, viszont hihetetlen terrort és propagandát fejt ki a hivatalos szervek útján. Hogy mindenáron sikert érjen el, a kormány nem állítja olyan egyéneket is szövetkezni, akik egész Erdélyben, mint nevetéses demagógok ismeretesek. Így a kormány most támogatja egy Kolozsvárt is ismert Petringear nevű egyén jelöltségét, holott ugyan-ezen egyénről aelött még a liberális párt sem akart tudni.

— Ugyanakkor, amikor az egész fővárosi és vidéki sajtó olyan tendenciós hírekkel van telve a kormány intencióiról, hogy ez a mostani választásoknál minden befolyástól tartózkodni akar, amely hírek természetesen hivatva volnának a kormány számára kedvező atmosz-párt részéről, hanem a világ és sa-ját pártbívei előtt a — nemzeti férát teremteni, — nem a nemzeti párt választási irodája megállapítja, hogy a kormány valódi szándéka most is a liberális jelölteket minden eszközzel győzelemhez juttatni, még

ha a törvények lábbaltiprásával is fog megtörténni.

Mosoiu tábornok, közlekedésügyi miniszter, kijelentette a nagysomkúti pártönkivüli ellenzéki jelöltnek, Panaitescu Emilnek, hogy a kormány nem garantálhatja a választások szabadságát. Ugyancsak a miniszter ur befolyása alatt a zilahi választási elnök visszautasította az ottani nemzeti — párti jelöltet, akinek győzelme bizonyos volt és akinek részéről 5 ajánló ívet nyújtottak át.

Mindezen felháborító állapotok következtében a nemzeti párt választási irodája kötelességének tartja fel-emelni tiltakozó szavát és a liberális kormány cinikus manipulációt ez-uton leleplezi.

A pénzügyminiszter Párisba utazott.

Bratianu Jonel miniszterelnök tudvalegőleg a génuai konferenciáról nem tért közvetlenül haza, hanem Párisba utazott, ahol az aktuális pénzügyi kérdések megoldásának érdekében folytatott tanácskozásokat. Mai táviratok szerint a miniszterelnök párisi útja nem volt sikertelen. A miniszterelnök a francia kormánnyal és pénzesoportokkal megállapodott egy nagy kölcsön felvételéről, a kincstári bonok ügyének rendezéséről, valamint a külföldi tartozásokkal kapcsolatban is. Az „Epoea” jelentése szerint

már nem is tárgyalásokról van szó, hanem kész megegyezésekről,

amelyekhez csak az szükséges, hogy a román pénzügyminiszter aláírja és a gyakorlati megvalósítás módzatairól a helyszínen folytasson megbeszéléseket.

A miniszterelnök távirati utasítására tegnap délelőtt a kormány

minisztertanácsot

tartott, amelyen teljes felhatalmazást adott Bratianu Vintila pénzügyminiszternek, hogy Párisban a kincstári bonok, a nagy kölcsön és a külföldi tartozások ügyében a megegyezést véglegesen megkösse. A pénzügyminiszter indítványára a minisztertanács még elhatározta, hogy a fokozódó drágasággal szemben, hogy a kereskedelem szabadságának teljes megőrzése mellett, erélyes intézkedéseket tesz az üzérkedés ellen.

Tegnap este Vintila Bratianu pénzügyminiszter elutazott Párisba. A miniszter kíséretében vannak Stelian, az államadósságok igazgatója és Ghiureanu a Banca Nationala delegátusa. A pénzügyminisztert távollétében Duca külügyminiszter helyettesíti. A pénzügyminiszter Párisba érkezése után a miniszterelnök asonnal hazatér és így minden bizonnyal 29-én már Bukarestben lesz.

Az „Epoea” jelentése szerint kormánykörökben a párisi pénzügyi megegyezést a kormány nagy sikerének tartják, amellyel végre mégis meg fogja oldani az ország súlyos pénzügyi krízisét. A kormány a gazdasági konszolidáció jelszavával jött uralomra és hogy mindmáig ebben az irányban semmilyen pozitív eredményt elérnie

nem sikerült, kétségkívül súlyos válság elé állította. A kormány helyzetét az utóbbi időben nem is a belpolitikai erők eltoldása rendítette meg, hanem tisztára a pénzügyi nehézségek, amelyek nem sikerült megoldania. A miniszterelnök jól tudta, hogy Génnából üres diplomáciai félsikerekkel nem térhetett haza és a belpolitikai helyzet kulosa a pénzügyi válság megoldásában áll.

Ellenzéki lapjelentések ezzel szemben arról szólnak, hogy a párisi megegyezés korántsem jelenti a pénzügyi krízis megoldását. Tüdnivélik, hogy a külföldi nagy kölcsön olyan feltételek mellett jön létre, amelyeket az ország aligha fog tudni elviselni és a kincstári bonok ügyét is csak úgy sikerült megoldani, hogy egy más kölcsön felvétele által konvertálták az államadósságokat. Kincstári bontartozás helyett most a kormány nagy konvertált adósságot lesz kénytelen fizetni. A pénzügyi megegyezésről különben bizonyosat Bukarestben sem tud és nagy érdeklődéssel várják a pénzügyminiszter hivatalos jelentését, amelyet Párisból küldeni fog.

Zsidó iparosszövetkezet alakul Galacban

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az Uj Kelet legutóbbi számában részletes tudósítást közölt a bécsi Palesztina-hivatal működéséről. Bécs a triessai kikötő felé vezető vasutvonalak gócpontjában fekszik és így természetes, hogy az ottani Palesztina-hivatal egyike a Középeurópában fekvő legnagyobb hivatalainknak. A bécsi Palesztina-hivatal mellett azonban minden nagyobb városban működnek a Palesztina-hivatalok és így például hatáskörben, valamint eredményekben, a bukaresti Palesztina-hivatal alig áll valamivel is a bécsi mögött. Bukarest fekvése, a vasuti hálózat szempontjából sok tekintetben hasonlít Bécs fekvéséhez. Bukarest is egy tengeri kikötő felé, Galac felé vezető vasutvonalak gócpontjában fekszik és az adja meg az itteni Palesztina-hivatal fontosságát is. A Keleteurópából, Oroszországból, Lengyelországból keleti felől és Ukrajnából Palesztina felé igyekvő chalucarádat nagyrészt Bukaresten keresztül özőnlik a galaci kikötőbe, ahonnan Konstantinápolyt érintve jutnak el Palesztinába. Galacban hatalmas barakkok állnak az egymást követő chalucosoportok rendelkezésére és közben a bukaresti Palesztina-hivatal a hivatás-beli átrétegezés nehéz feladatát egyre nagyobb eredményekkel oldja meg a Palesztinába igyekvő tömegek között. A zsidók épülő országának mindenekelőtt produktív foglalkozásu munkakerőkre van szüksége: iparosokra, kézművesekre, földmivesszerekre és a produktív testi munkával alig ismerős zsidó kisegyzistenciák rétegét testi-munkáselemmé átrétegezni, egyike a Palesztina-hivatalok legfontosabb feladatának.

Ezt a célt szolgálja az a szövetkezeti alapon megszervezett zsidó iparos és kézműves szövetség, mely a bukaresti Palesztina-hivatal égisze alatt legutóbb alakult meg Galacban. A szövetség minden szakmabeli ipar-ágnak szövetkezeti alapon műhelyeket rendez be. A berendezésre szükséges pénzt hitel útján szerzik meg, melyet az összes szövetkezeti műhelyek részesei munkával, illetve a munkától nyert keresetből törlesztenek le és így rövid idő alatt, a tel-

22. május 23.
ETÉSEK
zslési díja szav-
vel szedett szavak
és díja — 10 szög
re semminemű fel-
bérkező ajánlatok
hivatalban vehetők
továbbítátnak. Erre
kivül 2 lei 60 bani
zetendő.
omán, magyar, an-
alamint írógéppei
s pontosan készül-
mann hírlapiroda.
3405-1
80 cm. széles és
s perza szőnyeget
Ferdinand 73. sz.
franciából oktatók
(Kossuth L.-u.) 16.
3836-1
adó. Cim a kiadó-
3873-1
ruval vagy anélkül
szabónál Nagyvá-
3877-1
atalembert termény
eladhoz, benősiúne
elkező leányt vagy
eres. Kimerítő re-
kretio jellegére a
er kosztot, esetleg
5., ajtó 3.
hói kalapszalón
(Kossuth L.-u.)
és szíjgyártóblánk
icsinyben és nagy-
lett. Vidéki meg-
tagokban is eszköz-
kor ára 65—70 lei.
ék kedvezmény.
RGYÁR
ru taktárral szem-
lakás 3—87. szám.
ein I.
övidáruház
Maria 12.
sített palac-
és poharak,
és fali
apák
egrendelhetők
tvérek
ata M. Viteazul
Telet. 9—54.
En-detail!
VÁLÓ POR
érdekeltak
zni, hogy
borotváló por
ve, kilogrammja
ó úgy kicsiny-
ban. Viszontela-
n felüli vételnél
mény. Megren-
től
ef fodrász
Malom-u.) 2. sz.
3726-1
hajfestő,
rász és
e terem
dor, Cluj
Kossuth L.-u.)
kák, 1284
a t. érdeklődőket
t, hogy ez idény-
megyek hanem
tördön
ndéglő helyiség-
termet
mult években
Tusnádfördön
helyen, fogók t.
elejétől kezdve
tisztelttel Grün-
(Marosvásárhely)
ilor 92.

jes műhelyberendezés gépek, szerzők stb. saját birtokukba megy át. Amint ez megtörtént, az egész műhelyszövetkezet, teljes berendezésével egyetemben átköltözik Palesztinába.

A szövetség mindenekelőtt egy asztalos-műhely szövetkezetet állított fel Galacban és a legközelebbi időben, Bukarestben egy kovácsműhely szövetkezetet fog felállítani. Természetes, hogy a szövetség, mely a bukaresti Palesztina-hivatal égisze alatt működik, szoros érintkezésben áll a regábeli összes zsidó testülettel és egy meghatalmazott képviselője is van Palesztinában. Minden iparosnak vagy kézművesnek, aki a szövetség tagja kíván lenni,

belépése alkalmával készpénzben ezer leit kell befizetni. A teljes részesség tizenkétezer lei, melyet kisebb-nagyobb részletekben, esetleg munkahozadékból törleszt le. De a szövetkezet, csak a létminimumon felül való munkahozadékok fogadja el törlesztésre, vagyis, gondosan ügyel rá, hogy a műhelyszövetkezetek egyes tagjai és családjai tisztességes ellátásban részesüljenek. A szövetség bukaresti szövetsége a Strada Lipscaui 90 szám alatt van, vezetője Löwy méraök, Galacban pedig strada Frumoasa 6 sz. alatt, vezetője I. Schweitzer. A bukaresti Palesztina-hivatal, a foglalkozásbeli átrétegzés terén végzett munkájával végtelenül fontos és hézagpótló feladatot teljesít.

A kolozsvári hitközségi pör

A hitközség bizalmatlansági deklarációt tesz a Bét Din előtt

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Kedd délelőtt volt a folytatása a március elején megkezdett pörnek a kolozsvári ortodox hitközség és a különvált szefárdok között. Az érdeklődést fokozta az a körülmény, hogy a hitközséghez időközben beadvány érkezett, melyben adatokkal hozták a hitközség vezetőségének tudomására, hogy a Bét Din nem pártatlan s nem várható tőle részrehajlás döntés. A hitközség vezetősége ennek folytán még a bíróság összehívása előtt kérte a tárgyalás elhalasztását, míg a közgyűlés határoz és utasításokat ad. Azonban a Bét Din elnöke ennek dacára a bíróság többi tagjaival együtt megjelent és a tárgyalás azonnali folytatását elrendelte.

Hirsch Adolf a hitközség nevében élénk szavakban kérte a bíróságot, hogy átalakulva békebíróssá, vegye kezébe a béketárgyalás fonalát. A szefárdok ellenézték, kijelentve, hogy ők semmiféle béketárgyalásokba nem mennek bele. A bíróság ennek ellenére is hajlandó volt a békebírói szerepet vállalni, de ezt oly feltételhez akarta kötni, mely a hitközségre nézve sokkal hátrányosabb helyzetet teremtett volna. A burkoltan előadott feltétel tulajdonképpen még nagyobb jogkört biztosított volna a bíróságnak s még az alól is mentesítette volna, hogy véleményét a Sulchan Aruch szabályaival indokolja. A hitközség álláspontjának kifejezésére a tárgyalást másnap, szerda délelőtre halasztották.

Bergner Mór hitközségi elnök a szerdai tárgyalás formális megnyitása előtt bejelentette, hogy a hitközség álláspontját dr. Pollák Sándor fogja előterjeszteni.

Dr. Pollák Sándor ezután a következő előterjesztést tette.

„Mély sajnálattal és megdöbbenéssel vesszük tudomásul, hogy a mélyen tisztelt Bész Din ismételt kérésünk dacára a tárgyalást nem hajlandó elhalasztani, sem azon kérésünknek, hogy az érdemi tárgyalást megelőzően, a Bész Din a maga sulyával és tekintélyével, vegye kezébe a békítési tárgyalások fonalát — nem hajlandó eleget tenni, hanem mindenképpen ezt az ügyet itéllettel akarja befejezni.

Ennek következtében kényszerítve érezzük magunkat következő

deklarációt

tenni: Amidőn hitközségünkben néhány tag kilépését jelentette be, egy külön hitközség alakítására megának kormányhatósági engedélyt szerzett és ezen tettüket vallási motívumokkal indokolta, az a hit és meggyőződés érlelődött bennünk, hogy ez a végtelen veszélyes és súlyos következményekkel járó akció egy tán elhírtelenkedett gondolat szüleménye, mely higgadt és bölcs megfontolás után jobb belátás mellett, mihamarabb elenyészik. Hittel hittük és tudva tudtuk, hogy semmi olyasmit a hitközség illetékes szerve nem köve-

tett el, ami a Sulchan Aruchba ütközésnek, biztosak voltunk abban, hogy olyan vallási ok, amely a szakadást indokolná, nincsen.

Ép ezért igazságunk tudatában, mint kezdeményezőök léptünk fel egy békeakció érdekében. Tapintatosan az akció vezetésére olyan egyéneket kértünk fel, kik többségünk irányzatával — érteve alatta a cionizmust — nem értenek egyet s így e tekintetben nincs ellentét közöttük és a szakadók között. Az igen tisztelt Bét Din előtt fekszenek az erről szóló béketárgyalási jegyzőkönyvek. Megállapítható ezekből kétségtelenül az, hogy részünkről a legnagyobb előzékenység, sőt

önmegalázásig menő engedékenység,

az ő részünkről pedig a mivel sem indokolt cionizmusig menő merevség jellemezte a tárgyalás külső formáit. Érdemben pedig a mi részünkről a béke érdekében minden propositóra való készség nyilvánult meg, az ő részünkről pedig az sem volt megállapítható, hogy miért léptek ki, tulajdonképpen mit sérelmeznek s mit kívánnak a béke árában.

Eközben nyilvánosságra került a szatmári, nagykarolyi és szilágyosmlyői főrabbi „Köl-Kóré“-ja, amelyben a maguk részéről szankcionálták a szakadók álláspontját, azt vallásilag helyesnek és szükségesnek jelentették ki. Tették ezt anélkül, hogy hitközségünket előbb meghallgatták volna, avagy alkalmat adtak volna arra, hogy ha ellene történtek tán alaptalan rágalomok, azokat megcáfolhassák. Tették ezt anélkül, hogy nyilvános iratukban megjelölték volna az okokat, melyek a szerintük szükséges vallásvédelem céljából a szakadást mellőzhetetlenné és elkerülhetetlenné teszik. S tették ezt végül — s ez tán a legsúlyosabb hiba — anélkül, hogy a legkisebb fáradságot vették volna maguknak az ellentétek elsimítására, a béke létrehozására, avagy megpróbálták volna hitközségünket arra felhívni, — ha elkövetett valami helytelen — hogy azt tegye jóvá. Zsidó rabbi, kiknek hivatása és szent kötelessége a zsidó összetartás és béke ápolása, zászlóvivő egy évszázados s egyik legtekintélyesebb ortodox hitközség szétdarabolásának.

Meggyőződünk arról, hogy

néhány rabbi mély gyűlölete akkori főrabbinak személye ellen

dobja oda hitközségünket áldozatul a vallás fóruma előtt és hitközségünk egyik tagjának, ki több évtizeden át volt elnök és diszelnök, sértett hiúságból fakadt bosszúnézete veti oda példánul hitközségünket a világi hatóság fóruma előtt.

Fel kellett vennünk a küzdelmet

egyfelől a rabbi gyűlölete, másfelől

egy betegesen hiu ember bosszúvágya ellen!

Mindezek tudatában fordultunk egy olyan fórumhoz, melynek hivatása lenne az ortodox hitközségeket úgy kívülről, mint belülről jövő támadások ellen megvédeni: a beszercei központi ortodox irodához. Jóllehet keletkezésének körülményeivel értettünk egyet, azt állandóan kifogásoltuk, mégis úgy véltük, hogy itt nem személyi impressziók, hanem nagy elvi kérdések és általános zsidó szempontok lesznek irányadók.

Végtelenül csalódtunk.

Az iroda elnöke, kinek számtalanszor adtunk alkalmat, hogy segítsen a béke létrehozásában, soha egy őszinte lépést ez irányban nem tett. S míg a szakadók állandó, intim érintkezésben volt, akciójukat valósággal támogatta, addig tőlünk hermetikusan elzárkózott s csakis erőszakolt hívásunkra volt hajlandó bennünket meghallgatni. Az iroda elnöke, ha hivatása magaslatán áll, egy erélyes gesztussal

helyreállíthatta volna a békét.

Mert ha elkövetett hitközségünk olyasvalamit, ami az ortodoxiával nem fér össze, ami jogos alapot ad egy új ortodox hitközség alakítására, ez esetben minden felhívás nélkül, hivatalból kötelessége ezt a következmények feltárással megjelölni, ennek jóvátételére bennünket nyilvánosan felhívni. Ez nem történt meg. Mert nem volt rá alap. Mert az Elnök ur tudta, avagy tudnia kellett azt, hogy hitközségünkben az utolsó három év alatt a vallásosság jelentékeny mérvben nőtt. Tudta, avagy tudnia kellett azt, hogy hitközségünk különféle szerveiben a vallásos elemek, noha oly nagy számban nem voltak képviselve, mint épen most. Tudja, avagy tudnia kell azt, hogy hitközségünkben oly irányzat jutott felszínre, mely néhány év alatt keresztülviszi, hogy ujjal mutatnak majdan arra a zsidóra, akinél nincsen köser háztartás, kinek szomhaton üzlete nyitva van, kinek gyermeke nem kap zsidó nevelést.

Hogy ez az irányzat a cionizmussal összefügg, kétségtelen.

Hogy ez pártszempontból egyeseknek lehet fájdalmas: érthető. De hogy ez zsidó szempontból, különösen ortodox szempontból nagy eredmény: azt csakis a vak elfogultság és gyűlölet vitathatja. Kétségtelen tehát az, hogy tudtukkal mit sem követünk el olyasmit, mi a vallással, vagy ortodox szellemmel nem fér össze. Ezért az Elnök ur ily okra nem is tudott rámutatni. Ha pedig ilyen ok nincsenek, akkor mivel indokolható az, hogy hitközségünk mellett egy másik ortodox hitközséget is elismer?

Honnan van az, hogy egyetlen megbélyegző szava sincs azon szakadók ellen, akik Bét Din előtti tárgyalás rendjén is beismertek, hitközségünk vezetőségének egyes tagjai ellen

közönséges denunciacióra is vetemedtek!

Amikor hitközségünk elhatározta, hogy ezt a nagyfontosságú bíró és e területek valamennyi ortodox hitközségeire kiható ügyet Bét Din elé viszi, az a hit és meggyőződés vezette, hogy itt egyedül és kizárólag a Tóra törvénye és parancsára: tehát a hamisítatlan igazság fog érvényesülni. És jóllehet tudatában volt annak, hogy a központi iroda elnöke nem viseltette különös rokonszenvvel hitközségünk iránt, mégis lehetetlennek tartotta, hogy ez ügynél szubjektív érzések és egyéni akarások őt befolyásolni fogják. Ezért bizta rá, hogy a Bét Din elnökét ő jelölje ki. Az azóta lefolyt különféle események és mozzanatok alaposan megváltoztatták ebbeli véleményünket. Kérthatalan gyökeret vert itt mindenkiben az a hit és meggyőződés, hogy a

a központi iroda Elnöke nem pártatlan és nem részrehajlatlan.

Hogy ő mindent elkövet avégett, hogy a szakadás bírói szankciót nyer-

jen. Hogy egy komoly lépést sem hajlandó tenni abból a célból, hogy a vélt ellentétek elsimíttassanak. Nem lehetünk tehát bizalommal oly bíróság iránt melyre az iroda elnöke nyomta rá a maga bélyegét!

És ezt a hitünket csak megerősítik a bíróság előtt és azzal kapcsolatban lefolyt események. A bíróságnak, jóllehet alkalmat nyílott rá, egyetlen egy elítélő szava nem volt arra, hogy a szatmári, nagykarolyi és somlyói rabbi által egyoldalú információk alapján kiadott „Köl-Kóré“-ja, mint törvényes ítélet, semmisenek nyilvánítások. Egy szava sem volt arra, hogy megtiltsa a szakadók, hogy a bíróság összehívása folytán tilos a világi hatóság segítségét ezután is igénybe venniük abban az ügyben, mely felett a bíróság hivatott dönteni. A bíróság elnöke a sajtó képviselője előtt (az Uj Keletben megjelent tudósításról van szó. A szerk.) jelentéktelen és érdektelen kis ügynek nyilvánította ezt az ortodox hitközségek részéről oly nagy figyelemmel és várakozással kísért ügyet. S amidőn ezen nyilatkozata a zsidó napi sajtóban betű szerint idézve nyilvánosságra kerül, hallgatással szankcionálja egy vak gyűlölettel, durvaságtól és hazugságtól hemzsegető zsidó hetilap által szája adott cáfoló nyilatkozatot. Igazságot megcáfolni valótlansággal, illetve hallgatással, azt tenni nem lehet méltó egy Bét Din elnökéhez!

E perben hitközségünk lépett fel igényvel. Ez megállapított. És ez esetben kétségtelen jogunk, hogy ha akarjuk, attól vissza is léphetünk.

E per urai mi vagyunk.

És ha alapos indokból a tárgyalás elhalasztását kérjük, a bíróság elnöke köteles ezt megadni. A bíróság elnöke azonban nem akart további halasztást adni. Minő jogon? Mi panaszoltuk és nem panasztottak vagyunk, sértettek és nem vádlottak.

Elértünk egyazon perspektívát, három különféle oldalról megvilágítva. Gáncsot vetni mindazon törekvésünknek, mely az egység megővésére vezet és mindent elkövetni és siettetni, hogy a szakadás végleges legyen. És mindezekhez fűzzük hozzá még a következő eseményeket egyazon konzekvenciával. A bíróság összehívása után felhivtuk a „Köl-Kóré“ szerzőit, hogy Bét Din előtt lévén az ügy,

vonják vissza iratukat.

A somlyói rabbi nem válaszolt. A szatmári rabbi válaszában fentartja és újból megerősíti eddigi álláspontját. A nagykarolyi rabbi pedig ismételtelen kijelenté, hogy biztos abban, hogy véleményüket a Bész Din megerősíti. Megbizottat küldtünk a központi iroda elnökéhez, rábírnunk őt egy békes kiegyenlítésben való közreműködésre. Megbizottunk azt jelentette, hogy

az elnök szerint szükséges és helyes, hogy itt két ortodox hitközség legyen.

Schlüssel bíránt kiegészítőül kijelentette, hogy e rabbi terrorjával szemben meddő minden jóakaratu és jóhiszemű erőlködésünk.

Ily körülmények között bármily tisztelettel is viseltessünk egyébként a Bét Din elnökének személye iránt, nem folytathatjuk vissza magunkba azt a hitet és érzést, hogy nem tudja magát ezen rabbielhatóságok terrorja vagy legalább is befolyása és sugalmazása alól emancipálni. Ólomcsullal nehezedik rá ezeknek félre nem érthetőleg kinyilvánított akarata: a szakadás megerősítése. Miért? Meri, mint beavatottak részéről hallatszik,

helyet kell ma csinálni a szigeti rabbi öccsének,

holnap tán másnak. Ezért kellett az iroda szervezeti szabályzatába is bevenni, hogy három rabbi véleménye a hitközségek szétdarabolására jogosít. Ez a per volna erre az első próbára, a hitközségünk az első lépcsőfok e

rabbi családi u megerősítésére.

Most a tizen ponti iroda elnök korifeuszával történtes alapján arra alakuljon át békük, hogy ennek vagyunk a legmésziókra. A bíróság elfogadta. De oly érve alatta az ejan-t — mely éroság békeakarásészinte. Egy bírófejtett okokból a matlansággal visjuk fel azzal a döntése elé boos egész komplexum döntésnél esetleg érzések, nem lehetnek mérvadó

lényegben ezt koltan oda

Ezt az álláspont Bét Din komolya tárgyalást meglett volna arra, h tassa azokról a f lyek szerinte egy megoldás bázisau formáság és hétel ezt. De nem tette gyen ő propositio lesz. Ezt sem hon a Bét Din békés Bét Din elnöke o kal és ajtatos tón

Ily auspiciu vezetősége nem é helyzetben, hogy garabb fórumának zaratata előtt a B leges tárgyalásiba lentjük, hogy bír tumot ezennel emelünk és tiltat folytatása ellen.

Az elhangzott hitközség képvisremből kivonult tanácskozássra von később bevonta a Ullimann beszer bíróság egyelőre tott forrásból ugy béke esélyei ked tottak.

Magyar je a kolozsvári ta miatt. Genfői j. szegben alakito ságnak a nemzeti gaira való hivatk rését, hogy a nép teozzen a román k kolozsvári magya szüntetését elrend zottsági intézked népliga legközele megtárgyalni.

Pályázati

A Tarbut Orsz Egyesület Központi lyazatot hirdet a c két igazgatói állás

Pályázhatnak o iskolai zsidó vallás hagyományos zsidó veltetésük és életm zesség a nevezett é lembe való vezeté a héber nyelvet oly niok, hogy szakár ven tanítsák. A ny dig olyan jártassá hogy a héber nyelv tanítására alkalmas

A pályázati kérvé 1. középiskolai taná tanulmányait bizo eddigi munkásságukról — valamennyi hitel pályázatok 5682 (1922 június 8-ig) Országos Zsidó Isk kársághoz Cluj, str küldhetők be. Cluj, 1922 ijjár

gyorsan kiszolgált, jó tűzifát akar, forduljon a Frenkel-fatelephoz (volt Janovits és Tsa) Strada Apriljancari (Byutagvár-u.) 13. Telefon 2-90, 4-01, 2-85.

rabbik családi ujalmanak kivására és megerősítésére.

Most a tizenkettedik órában a központi iroda elnökével, ellenfeleink főkorifensával történt előzetes megbeszélés alapján arra körtük a Bét Dint, hogy alakuljon át békebíróvá. Kijelentették, hogy ennek érdekében hajlandók vagyunk a legmesszebbmenő koncessziókra. A bíróság ezen javaslatunkat elfogadta. De oly feltételhez kötötte, — érve alatta az előzetes „Kabolasz Kiján-t” — mely elárulta azt, hogy a bíróság békeakarása nem komoly, nem őszinte. Egy bíróságot, mely iránt kifejtett okokból a legnagyobb fokú bizalmatlansággal viseltetünk, nem ruházhatjuk fel azzal a több hatalommal, hogy döntése elő boosásunk a vitás kérdések egész komplexumát oly módon, hogy a döntésnél esetleg egyéni impressziók és érzések, nem pedig a Tóra szabályai lehetnek mérvadók. Már pedig

lényegben ezt tartalmazza a burkoltan odadobott feltétel.

Ezt az álláspontunkat kifejtettük. Ha a Bét Din komolyan akarta volna a békétgyalogást megkísérlni, ezér módja lett volna arra, hogy a feleket tájékoztassa azokról a főbb alapelvekről, melyek szerinte egy igazságos és békés megoldás bázisául szolgálnak. Minden formáság és kötelezettség nélkül tehette ezt. De nem tette. Felkértük, hogy tegyen ő proposíciót, mely tán alkalmas lesz. Ezt sem honorálta. Ime, így fest a Bét Din békés szándéka, amelyről a Bét Din elnöke oly megható citátumokkal és ájtatos tónusban emlékeztet meg!

Ily auspiciumok között hitközségünk vezetősége nem éri magát abban a helyzetben, hogy hitközségünk legmagasabb fórumának, a közgyűlésnek határozata előtt a Bét Din további érdemleges tárgyalásaiban résztvegyen. Bejelentjük, hogy bírónknak adott mandátumot ezennel visszavonjuk. Óvást emelünk és tiltakozunk a tárgyalás folytatása ellen.

Az elhangzott deklaráció után a hitközség képviselői a tárgyalási terebről kivonultak. A bíróság ezután tanácskozára vonult vissza, melybe később bevonta az akkor megérkezett Ullmann besztercsi főbíróit is. A bíróság egyelőre nem döntött. Beavattott forrásból úgy értesülünk, hogy a béke esélyei kedvező mederbe jutottak.

Magyar jegyzék a népligához a kolozsvári tanítóképző bezárása miatt. Genfől jelentik: A népszóvetségben alakított magyar titkárságnak a nemzeti kisebbségnek jogaira való hivatkozással beadott kérdését, hogy a népliga megkeresést intézzen a román kormányhoz, hogy a kolozsvári magyar tanítóképző beállítását elrendelő egységesítő bizottsági intézkedést vonja vissza, a népliga legközelebbi ülésén fogja megtárgyalni.

Pályázati hirdetés

A Tarbut Országos Zsidó Iskola-Egyesület Központi ügyvezetősége pályázatot hirdet a cluj-i középiskoláihoz két igazgatói állásra.

Pályázhatnak olyan okleveles középiskolai zsidó vallású tanárok, akiknek hagyományos zsidó szellemben való neveltetésük és életmódjuk személyi kezesség a nevezett iskoláknak ilyen szellemben való vezetésére. A pályázóknak a héber nyelvet oly mértékben kell birtokni, hogy szaktárgyaikat héber nyelven tanítsák. A nyelvszakosoknak pedig olyan jártassággal kell birtokni, hogy a héber nyelv kezdőfokon való tanítására alkalmasak legyenek.

A pályázati kérvényhez mellékelendő: 1. középiskolai tanári oklevél, 2. egyéb tanulmányait bizonyító okmányok, 3. eddigi működésükről tanuskodó iratok — valamennyi hiteles másolatban. A pályázatok 5682 sziván hó 12 éig (1922 június 8-ig) bezárólag a Tarbut Országos Zsidó Iskola-Egyesület Főtitkárságához Cluj, str. N. Filipescu 1 a küldhetők be.

Cluj, 1922. május 24-én.

Dr. Fischer József,

A. T. O. Zs. I. E. elnöke

Francia csapatok menetelnek Mainz felé

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Berlinből jelentik: Ideérkező hírek szerint három hét óta francia csapatok menetelnek Mainz felé. Sok vonat robbog színes katonákkal és nehéz tüzérséggel megrakotva. Poincaré a sajtó képviselője előtt kijelentette, hogy Franciaországnak joga van egyedül is cselekedni. A német sajtó tiltakozik a megállapítás ellen és fenyegetést lát benne.

Londoni távirat szerint Bonar Law tegnap este az angol francia szövetség lakomáján a két nép összetartásáról beszélt és kijelentette, hogy Németországnak fizetni kell sokat, de nem mindent. Az antant fennállását veszélyezteti az politika, amelyet Poincaré bar-le-duoi beszédében hangoztatott, hogy egyedül is kész Németország ellen fordulni. Bonar Law nem tud elképzelni a világ-béke szempontjából nagyobb szerencsétlenséget mint azt, ha Poincaré szavának áll.

Németország tárgyalásai Párisban

Páris, május 24. A május 31-iki fizetési határidőre vonatkozó tárgyalások Németország és a jóvátételi bizottság között kedvezően folynak. Lehetőségesnek tartják, hogy a franciák és a németek között ebben a kérdésben békés meg egyezés fog létrejönni. A tárgyalások, amelyeknek eddig csakis megbeszélés jellegük volt, arra engednek következtetni, hogy a két legfontosabb kérdésben, a német állami háztartás egyensúlyba hozatala és Németország pénzügyeinek francia ellenőrzése kérdésében közeledés várható. Mértékadó olasz politikai körökben kijelentették, hogy a jóvátételi bizottság olasz delegátusai biztosra veszik a Németországgal való biztos meg egyezést.

Tusár közevit.

Prága, május 24. A jelenleg Prágában tartózkodó Tusár berlini cseh-szlovák megbízott Párisba utazik, hogy a jóvátételi kérdésben meg egyezést próbáljon közvetíteni. Tusár hangsúlyozni fogja Párisban, hogy a jóvátételi kérdés halaszthatatlan megoldása Csehszlovákia gazdasági fejlődésére nagy jelentőséggel bír. Banes lapja a „Cis”, feltűntet keltő cikket közöl, amelyben azt írja, hogy a Németországgal szemben támasztott jóvátételi követelések nincsenek arányban Németország gazdasági helyzetével és azokat okvetlenül meg kell változtatni.

Hadifelszereléssel látják el a francia csapatokat

Berlin, május 23. Kaiserleutenből kelt jelentés szerint három hét óta a francia csapatokat teljes hadifelszereléssel látják el. Igen nagy számú nehéz üteg szállítmányok érkeznek nap- nap után a határra.

Blum francia szocialista képviselő élesen állást foglalt Franciaország katonai készülődése ellen. Kijelentette, hogy a jog ilyen felfogása a világbékét fenyegeti, mert újabb ellentéteket idéz elő és elle tétben áll a versaillesi békeszerződés aláírói egyrészének a felfogásával.

A német hadianyag megsemmisítése

Berlin, május 24. Az összegyűjtött hadianyagok megsemmisítésére alakult bizottság március 1-je óta 5 millió kilencszáz ezer fegyvert és karabélyt, 105.000 géppuskát, 29.000 aknavetőt, 55.000 gránáthüvelyt, 28.000 lafettát, 39.000.000 éles ágyugolyót, 16 millió kézfegyvert és kézigranátot, 60 millió éles gyutacsot, 477 millió kézfegyver golyót, 14 ezer repülőgépet és 28 ezer motort semmisített meg. Ennek a hatalmas tömegű municiónak elpusztítása már majdnem teljesen megtörtént, a még megmaradt hadianyagot a nyáron fogják megsemmisíteni.

Trockij háborúval fenyeget

Stockholmból jelentik a „Noues Wiener Tageblatt”-nak: Az orosz tisztjelöltök avató ünnepélyén Trockij beszédet intézett a katonákhoz, amelyben kijelentette, hogy nem hisz a génuai fegyverszünetnek és csak az ók bajonetteiben és ágyúikban bízik.

— A konferencia — mondotta Trockij — sohasem fogja meghozni nekünk azt, amire szükségünk van. Azt csak azon a napon fogjuk megkapni, amikor a vörös hadsereg átlépi a kapitalista államok határait és elárasztja egész Európát. Lehetséges, hogy a vörös hadsereg még a nyáron kénytelen lesz harci képességeit megmutatni.

Más moszkvai jelentések szerint a génuai konferencia eseményei nagy elkeseredést keltettek az oroszok között. Péterváron hatalmas tüntetéseket rendeztek Franciaország ellen és a menetben Barthou és Poincaré torzalakját máglyára vetették.

Amerika résztvesz a hágai konferencián

New York, május 24. A „Wallstreet Journal” arról értesül, hogy az amerikai kormány biztosan képviseltetni fogja magát a hágai tárgyalásokon több szakértővel. Hogy hivatalos jellegű lesz-e Amerika részvétele, a még be nem fejezett tárgyalásoktól függ. Amerika fő szempontja az, hogy Oroszország lehető legnagyobb mértékben szanálódjék és Európa előre haladása.

Lloyd George nyilatkozik az alsóházban

London, május 24. Chamberlain az angol alsóházban kijelentette, hogy a génuai konferencia feletti vita csütörtökön lesz. A génuai tárgyalásokról szóló Kék könyv már sajtó alatt van. Ez a könyv az összes tárgyalásokat tartalmazza, de a különböző megbeszélésekről nincs benne feljegyzés. Ezekről a miniszterelnök csak később akar nyilatkozni, ha a Génuában tanúsított magatartása feletti kritikát meghallgatja.

Más távirat szerint Lloyd George az angol alsóházban csütörtökön számol be a génuai konferenciáról és meg fogja nevezni azokat, kik a sikert megakadályozták. Lloyd George valószínűleg nyomatékosan rá fog mutatni a treuga dei szükségességére, mert enélkül a közeli hónapokban Európában újra fellángol az ellenségeskedés.

A németeknek megjött a szavuk

Berlin, május 24. A Wiener Männergesangverein fogadtatása alkalmából a német Reichstag elnöke többek között a következőket jelentette ki a Reichstag ünnepélyén:

— Mi Németország és Ausztria egyesítésére törekszünk. Ezt a multban dinasztikus érdekek, 1918-ban az örendelkezési jog megtörésével akadályozták meg, de ezeket az akadályokat le fogjuk gyúrni.

Koester pénzügyminiszter kijelentette:

— Közöttünk csupán az antant megszegett ígérete áll, mely a fegyverszünet megkötésénél a wilsoni pontok betartását ígérte, ezt az ígéretét azonban kijátszotta. A jóvátételi követelések háromnegyed része ezen a szószegésen alapszik.

— Osztrák-magyar gazdasági tárgyalások. Budapestről jelentik: Budalamtitkár vezetésével szombaton egy magyar bizottság utazott Bécsbe, hogy az élőállatok és a bor kiviteli kérdését rendezze. Illetékes helyen nem hiszik, hogy a tárgyalások eredménytelenné járnának, mert Ausztriának tekintetbe kell vennie Magyarország sulyos helyzetét, amelybe a jóvátételi követelések sodorták.

Hetvenötezer ház épül Bukarestben

— Az Uj Kelet bukaresti munkatársától —

Bukarestben hallatlan mértékben indultak meg az építkezések, szakértők szerint egész Közép Európában nincsen olyan város, amelyben annyi építkezés volna folyamatban, mint épen Bukarestben. De viszont egy sincsen, ahol arra olyan nagy szükség volna, mint épen itt. Egy-egy butorozott szobáért ma már 1500—2000 leit is kérnek havonta, a lakások bére ezzel arányosan fantasztikus magasságra növekedett. A kiváló konjunktúra az összes telkek tulajdonosait arra ösztönzi, hogy építsenek. Két héttel ezelőtt 1500 építkezés volt folyamatban Bukarestben, ma már számuk a 2000 felé közeledik. S míg két hét előtt 12.000 építkezési engedély iránti kérelem feküdt a város előtt, ezek száma ma — hihetetlen majdnem — 75.000. Természetes, hogy nap-nap után újabb építkezési vállalatok alakulnak a kedvező konjunktúra kihasználására. Munkások iránt óriási kereslet nyilvánult meg s mert kellő szakmunkás nem volt, a vállalkozóknak kapóra jött a kolozsvári építőiparban beállott krízis, amelyet a munkások és munkaadók közötti differenciák teljesen kilesejtettek. Minden munkás Bukarestbe jött és hamarosan elhelyezkedett vagy itt, vagy a környéken. Valószínű, hogy az időközben létrejött megegyezés arra készteti a munkások egy részét, hogy visszatérjenek, ami a munkabérek emelkedését fogja maga után vonni.

Szakértők azt mondják, hogy ha az építkezések ilyen arányban folynak tovább,

jövőre a lakásínség ismeretlen fogalom lesz Bukarestben.

Az építkezéseknek egyelőre csak egy akadály van, a bukaresti városi tanács, amely az építkezési körvonalakat csak nagy késedelemmel intézi el. Egy részüket visszautasítja azzal az indoklással, hogy azok a város majdan elkészítendő, de még csak meg sem kezdett rendezési tervébe ütközhetnek, másrészt pedig egyes kerületekben nem engedélyezi csak az emeletes házak építését. Ezzel egyidejűleg rendeletet akarnak hozni, amely szerint az a telektulajdonos, aki telkét nem építi be, köteles lesz a városnak átengedni, de viszont arról nem gondoskodik, hogy a telektulajdonosok az építkezésekhez olcsó kölcsönöket kapjanak. Az egész dolognak az a látszata, mintha a város olcsó telkekhez akarna jutni s ezért már a legnagyobb

akció készül a tervezett rendeletek ellen.

További akadály az építkezéseknek az, hogy a kormány a lakástörvényt már a mult ülésszak alatt megszavaztatta, arról azonban, hogy az építkezéseknek adandó kedvezményekről szóló törvényjavaslatot is ilyen gyorsasággal intézzék el, megelégedtek. Magtörténhet tehát, hogy ez a törvény, amely csak az őszi ülésszak alatt kerülhet a parlament elé, nem fogja kielégíteni a háztulajdonosokat és a telkek gazdáit és az építkezéseknek egyszeribe vége szakad. Mindenki nagy aggodalommal tekint emiatt a jövő elé s ezért akárhányan vannak, akiknek módjukban állana egészen nagy házakat építeni, de nem fognak hozzá, nem mervén kockáztatni semmit sem.

A legnagyobb építkezéseket a külföldi vállalatok indították volna meg. Ezeket azonban elriasztotta az építkezéstől az, hogy a lakástörvény éles különbséget tett a belöldi és a külföldi állampolgárok között, nem biztosítván nekik minden tekintetben a teljesen egyenlő elbánást, amint hogy az adózás terén is különbséget tettek közöttük. A törvénynek ezt a hátrányos intézkedését szakértők óriási kárnak mondják, szerintük a bukaresti építkezések 100 százalékkal nagyobbak lennének és valóságos amerikai arányokat öltöttek volna, ha a törvény a külföldieknek is kedvezményeket biztosított volna.

— Zsidó könyvtárakból nem hiányozhat S. J. Agnon regénye: És a meggörbedt kiegyenesedik...

HIREK

Milliókat talált egy béresgyerek Középkori lelet Ruszinszkóban

Az Uj Kelet tudósítójától

Ungvár, május 23. Érdekes középkori lelet tartja érdeklődésben Ruszinszkó lakosságát. Az Ungvár közelében fekvő Jeszenőremete község határában egy béresfiu három aranykorsóra bukkan, amely tele volt Hunyady Mátyás és II. Ulászló király ezüst- és aranypénzeivel. A milliókat érő kincs híre dr. Millautz, az uszhorodi kormányzóság köznevelési osztályvezetője, aki maga is szenvedélyes archeológus, újságírókkal Jeszenőremetere utazott, ahol Delenics György, a szerencsés béresgyerek gazdájához szállott meg, hogy a lelt értékeiről és a felfedezés körülményeiről a leghitelesebben informáltassa magát.

A gazdasági cseléd elmondotta, hogy gazdája utasítására kiment a falu közelében levő erdőbe kavicsért. Másfél kilométernyire az erdőből megfelelő kőrákást pillantott meg és azonnal hozzá is fogott, hogy a talpigáját megtöltse. De ahogyan szedte le a felső kőveket, amikor észrevette, hogy a kavics mögött puhaföld van, amelyből egy korsó nyaka látszott ki. Letakarította a kőveket és a földet és ekkor látta, hogy három korsó s egy bádogszelence van a mesterséges üregben. Botjával összetörte a korsókat, amelyekből kerek, vékony érclemezek hullottak ki. A pléhdoboz türes volt. Visszaszaladt a faluba, ahonnan az emberek a lelet helyére siettek és amikor a legokosabb felfedezte, hogy a kopott lemezek ezüstről és aranyból vannak, a parasztek megrohanták a kincset és szétkapkodták, a fiúnak is alig hagytak meg néhány darabot.

A fiunál maradt érmék legnagyobb része Dobzse László idejéből valók. Ezeknek a meglehetősen primitív technikájú korlátai: Patronia Hungaria 1510, — Ladislai Hungari 1511. Poroszországi pénz is van köztük „Brandux dux. Pruess. Albert D. G. M. Mar. B. R. 1538” felirással. Az egyetlen nála hagyott aranypénzen a Hunyadiak holló-cimere látható.

Mikor a jeszenőremetiek tudomást szereztek, hogy a kincset igényt emelt az állam, először letagadták, hogy náluk is van a pénzből, de mikor dr. Millautz minden ezüstpénzért egy szokot igért, valóságos népvándorlás indult meg Dolenics György házához, de csak az ezüstpénzeket adták el szemfüles ügynököknek ötven fillérért, akik könnyű uton jutottak 50 százalékos nyereséghez. Csak egy helyen sikerült nagyobb mennyiségű aranypénz nyomára jutni, egy Popovics nevű, amerikájárt gazdag parasztnál, de ez hosszú alkuvás után is csak 250 cseh koronáért akarta a Mátyás-aranyok darabját eladni.

Dr. Millautz jelentést tett az értékes leletről a prágai kormánynak, amely valószínűleg elkoboztatja a be nem szolgáltatott pénzeket. Jeszenőremetén egyébként valóságos aranyláz dühöng és a parasztek sietnek eladni a pénzüket, mert híre jár, hogy esendőrék érkeznek a faluba s házról-házra fognak járni, hogy a talált kincset összeszedjék.

— Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt szombaton a rendes időben jelenik meg.

— Glasner Móse előadásai. Glasner Móse nyugalmazott főrabbi, a Zsidó Nemzeti Szövetség diszelnöke május hó 25-én, csütörtökön d. n. 6 órakor Temesváron, a tisztikaszinó disztermében, 27-én, szombaton Aradon és 28-án d. n. Nagyváradon fog meeting keretében előadást tartani.

— Jobban van a görög trónörökös. Athénből jelentik: Erzsébet hercegnő állapota javult. A román királyi pár holnap visszautazik Bukarestbe.

Az Uj Kelet munkatársa Palesztinában

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az Uj Kelet szerkesztőségének régi vágya teljesedik most: kiváló fiatal munkatársát, Ben Amit, aki legutóbb Bukarestből tudósította lapunkat, Erec Jiszraelbe küldötte, hogy ott tanulmányozza zsidó országunk életét, végigjárja Palesztina minden városát, felkeresse a legkisebb telepeket is, tanulmányozza az intézményeket, a chalucook életét, a kereskedelmet, az ipart és nekünk erről a kialakuló új életről: a mi zsidó álmunkról bő tudósításokban számoljon be.

Munkatársunk Konstantinábul már hajószállt, egyelőre Konstantinápolyba utazott, ahonnan a Kelet nagy és égető problémáiról fog az Uj Keletnek cikkeket küldeni. Konstantinápolyból június 7-én egy kiránduló hajón Palesztinába megy. Terveink szerint munkatársunk legalább három hónapig fog Erec Jiszraelben tartózkodni, hogy elegendő ideje legyen végigutazni a szent földet: mindent megnézhesen és mindenről beszámolhasson az Uj Kelet olvasóinak.

Cikkeiben ismertetni fogja az ország általános helyzetét, ismertetni fogja az arab kérdést és részletesen ki fog terjeszkedni mindazokra a kérdésekre, amik az erdélyi zsidóságot érdeklik. Palesztinából munkatársunk Egyiptomba megy.

Az Uj Kelet elsősorban a maga forró vágyát teljesítette akkor, amikor egyik munkatársát elküldötte a

Szentföldre. De teljesítette ugyanakkor az erdélyi zsidóság és az Uj Kelet olvasói kívánságát is, mert kétségtelenül régi hiány, hogy nem tudtuk közvetlenül tudósítani olvasóinknak a palesztinai életről. A legutóbbi konferencia határozatának is, amely azt a kívánságát fejezte ki, hogy az Uj Kelet közvetlen érintkezést keresse Palesztinával, ezzel eleget tettünk.

Főlegesen talán hangsúlyoznunk, hogy az Uj Kelet fennállása óta a laptechnika minden eszközével arra törekedett, hogy színvonalát a nyugati városok sajtójának színvonalára emelje és ezzel a kiküldetéssel az eddiginél is nagy feladatot vállalt és teljesít. Az Uj Kelet sajtóösszeköttéseit kiépítette egész Európára, most pedig megtalálta a megfelelő kontaktust az anyafölddel: Erec Jiszrael. Az Uj Kelet szívesen vállalta az új és súlyos terhet, amelyet ez a kiküldetés jelent, mert az Uj Keletnek egyetlen célja és hivatása, hogy minden eszközzel a zsidóság ügyét szolgálja és a legsúlyosabb anyagi áldozatok árán is olyan lapot adjon az erdélyi zsidóság kezébe, amelyen reprezentálhatja az erdélyi zsidóság áldozatkészségét és erejét. Az Uj Kelet tudja, hogy olvasói méltányolni fogják ezt az újabb nagy áldozatot és minden rendelkezésükre álló eszközzel segíteni fogják az Uj Keletet abban, hogy még sok hasonló nagy áldozatot hozhasson az erdélyi zsidóság érdekeiért.

— A miniszterelnök Párisban. Párisból jelentik: Poincaré ma bankettre rendezett Bratiunú tiszteletére. A banketten résztvettek Foch tábornagy, Barthou, Colrat, Eynac és még sokan. Tegnap este Poincaré megküldötte Bratiunának a becsületrend nagykeresztjét. Párisban a miniszterelnök különböző pénzügyi kérdésekben is tárgyal, valamint az államadósságok rendezéséről. Minthogy e tárgyalások szűkségessé teszik a pénzügyminiszter jelenlétét, Bratiunú Vintila Párisba utazott. A román nemzeti ünnep alkalmából a párisi román templomban Te deum volt, amelyen résztvett Bratiunú miniszterelnök, Ghica herceg, a párisi román követség személyzet és a párisi román kolónia. A latin unió végrehajtóbizottsága holnap bankettet ad Bratiunú tiszteletére.

— Miniszterek Erdélyben. Bukarestből jelentik: Vaitcianu tábornok belügyminiszter tegnap este Erdélybe utazott. Constantinescu földművelésügyi miniszter e hét végén Kolozsvárra utazik.

— A bukaresti kommunista per. Bukarestből jelentik: A kommunisták perében ma kihallgatták Cantacuzino tábornokot, aki Christescu parlamenti magatartásáról vallott kedvezőtlenül. Madgearu parasztpárti viszont kijelenti, hogy Christescu parlamenti tevékenysége ellen nem hozhat fel semmit. Christescu jó román. Constantia Bacalbosa, az újságírók szindikátusának az elnöke kijelenti, nem hiszi, hogy Christescu és a szovjetkormány között Románia ellen megállapodás jött volna létre. Mardarescu tábornok hadügyminiszter ma magához kérte Take Polierat, Dobrescu és Bazile Sepreanu ügyvédek, a kommunisták védőit, hogy a vádlottak helyzetéről tanácskozzék velük.

— A prágai nagy sztrájk. Prágából jelentik: A munkásszervezetek központja és a fémipari munkaadók képviselői közt lefolyt tárgyalások folytán a sztrájk beszüntetésének reménye javult. A tárgyalások folynak.

— Az elsilyedt „Egypt” utasai. Brestből jelentik: Az elsilyedt „Egypt” hajó egyik megmentett utasa, Franklin ezredes nyilatkozott a francia lapoknak a katasztrófáról és dicséri a Seyne kapitányának hősiességét. A hajó parancsnoka mindvégig a fedélzeten maradt. Tegnap újból öt holttestet halásztak ki a tengerből.

— A szocialisták ellenőrzik a nagyhatalmakat. Berlinből jelentik: A második internacionale kongresszusán megválasztották Wels német, Macdonald angol és Wauters belga delegátust az új berlini bizottságba, amelyben egy szocialista világkongresszus lehetőségéről fognak tárgyalni a külföldi szocialista és munkáspártok. A brüsszeli kongresszus határozatai értelmében a belga, francia és angol szocialisták a hágai konferencia alkalmából permanens konferenciát tartanak a nagyhatalmak konferenciájának ellenőrzésére.

— Zita királyné Spanyolországba költözött. Madridból jelentik: Zita királyné anyjával, gyermekével és harmincegy tagú kíséretével vasárnap délelőtt Cadixba érkezett, ahol a spanyol király személyesleg fogadta. Az exkirályné délelőtt Madridban volt. A király, a királyné és a spanyol uralkodóház összes tagjai üdvözölték Zitát az állomásán, majd a Pradó-palotába kísérték, amely a királyné állandó lakóhelye lesz.

— Uj flotta a Fekete-tengeren. Konstantinábul jelentik, hogy a kemalisták a Fekete-tengeren flottát állítottak fel, amely a görög kereskedelmi hajókat elfogja.

— A bolgár kormány cáfolja a forradalmi híreket. Szófiából jelentik: A bolgár távirati iroda formálisan cáfolja azon tendenciózus — Belgrádból származó — híreket, melyek szerint Bulgáriában forradalom készülne. Ugy Szófiában, mint az egész országban csend és nyugalom van. A kormány helyzete megerősödött a génuai delegáció sikere következtében. Génuában az összes államok elismerték Bulgária békés politikáját és ezt az országban is értékelik.

— Házasság. Mátyás Sosanna hercegnő övönőt a Mirjam Zsidó Kulturleányegyesület elnöknőjét Nagyvárad, eljegyezte Grün Sándor Szatmárról. (Minden külön értesítés helyett)

Goldberger Irmát Élesd, eljegyezte Gansl Dezső okl. vegyész mérnök Jádvolgy.

— Politikai gyilkosság Szófiában. Szófiából jelentik: Grecoffot, az Opozíció szerkesztőjét, volt párisi és londoni követet, tegnap éjjel meggyilkolták. A gyilkosság okát nem tudják. Egész Szófia elítéli ezt a politikai merényletet.

— Az összes románok egyesülésének ünnepe. Május 23-án impozáns ünnepségek keretében ünnepelték meg Kolozsvár polgári és katonai hatóságai s a közönség Románia tartományainak egyesülését. Reggel öt órakor huszonegy ágyúlövés köszöntötte a Fellegváról az egyesülés évfordulóját. Tizenegy órakor a Főtéren katonai díszfelvonulás volt, amelyben a Tarbut fiú- és leánycserecsapatok is résztvettek. A tizenétezer főnyi közönség meleg ovációban részesítette a bájos zsidó sómrákat. A vármegyeházán nagy fogadtatás. A Román Nemzeti Színházban pedig ünnepi előadás volt. Este kivilágították a várost és hatalmas fáklyásmenet járta be katonazenekarral a várost. Kedden általában munkaszünet volt.

— Bizalmat kapott a görög kormány. Athénből jelentik: Az új kormány ma letette az esküt, majd megjelent a kamarában, ahol Protopapadakis miniszterelnök röviden kifejtette programját, kérve a pártok támogatását a napirenden lévő fontos kérdések elintézésére. A kamara 201 szavazattal 30 ellenében bizalmat szavazott Protopapadakisnak.

— Letörök a bolgár komitási bandákat. Szófiából jelentik: A bolgár minisztertanács hozzájárult a román kormányt a bolgár komitási bandák betöréseinek megakadályozására vonatkozó javaslatához.

— Bulgária remélt. Szófiából jelentik a „N. Fr. Presse”-nek: A jóvá-tételi bizottság értesítette a bolgár kormányt, hogy a párisi nagykövetség tanácsa tanulmányozni fogja Bulgáriának azt a kérését, hogy a legutóbbi jegyzék követeléseinek teljesítésére haladéktól kapjon és Bulgária remélt, hogy kérését teljesíteni fogják.

— Negyvenezer fém munkást zártak ki Frankfurtban. Frankfurt-am-Mainból jelentik: A gyárosok és a hesseni, massaui és a szomszédos gyárvidék fém munkásainak szövetsége között folytatott egyezkedési tárgyalások eredménytelenül maradtak, ami 40 ezernél több fém munkás elbocsátást jelent. A kizárás szerdán este lépett életbe.

— A Morgan-bankcsoport megbízottja Bécsbe utazott. Bécsből jelentik: Az Ausztria képviselői és a Morgan-csoport, valamint az angol bankok között annak idején lefolyt kölcsöntárgyalások során a pénzcsoport tudvalevőleg kilitásba helyezett 8-10 millió font sterling kölcsönt. A végleges döntést azonban a Morgan-csoportnak Bécsbe küldendő kiküldöttjének az osztrák kormánnyal és pénzügyi körökkel folytatott tárgyalásaitól tette függővé. Most távirat érkezett Londonból, mely szerint a Morgan-csoport megbízottja utban van Bécs felé.

— Autóserencsétlenség a gödöllői országúton Budapestről jelentik: Hétfőre virradó éjjel borzalmas autóserencsétlenség történt Gödöllő és Kerepes között. Egy teljes sebességgel haladó autó sofförje nem vette észre, hogy az uttest egy része hid javítás miatt el van zárva, nekiment a torlasznak és felborult. Az autó utasai az antantmisszió tagjai és hozzátartozói voltak. A nyolc utas közül Madame Fáyre és Berthe Massaldo azonnal meghaltak, Massaldo hét éves kislánya, a nevelőnő: Hé-léne Larassi, Bodenschatz Eduard baseli kereskedő és Hofmann sofför sulyosan megsebesültek. A szerencsétlenséget kizárólag a sofför vigyázatlansága okozta a világ egyik legjobb autó-uttestén.

* Igazi mestermű, hogyan Czink-nél ruhát festenek és tisztítanak. Gyár: Kolozsvár, Dézsma-utca 7.

GANZ villamosági részvénycsoporthoz tartozó szervezettség

Piata M. Viteazul Széchenyi tér 41. sz. (Széki-palota)

Elvállal elektromos világítási- és erőátviteli berendezéseket. Izzólámpák, iv-lámpa szénpálcák, szerelési anyagok és kisebb motorok állandóan raktáron. — Költségvetéseket és felvilágosításokat díjtalanul nyújt. Telefon 403. 1230

Kolozsvár d. híreszik

Öt kérvény a lak...

A lakásbörény egy új fejezettel eddigi eseteknél nyitja, hogy az emlékeztető intézményeszmindenkor szinéről. Mert, h-tívónöböt is kile-nyét utasítják vis-kér, el lehet képz-zóság mit várha-escf, amely tanul-denkeinek, a magé-mint a kormány

Ilea Romulus főnökké való kine-járás mellett egy-kapott Kalaz ut-ros végén. A lak-zában utalta ki-lakáshivatal és I-ott lakott, noha l-vanja, hogy kén-boisejéhez közala

Néhány héte háztulajdonos be-főnöknek, hogy-garja s felszólít-kast ürtse ki. lakás után nézet-28. szám alatt e-nás városba kö-l-be a lakáshivata-lakást utalja ki-köben egy szob-káshivatal. Be-lította a detektív-ki a lakásból, e-engedte, hogy-radnasson a kor-ki kellett üríteni

A detektív-fő-nézet és a Tr-megüresedett la-is kötött a Bo-a ház tulajdono-lakáshivatal ugy-kést egy mási-utalta ki. Haso-detektív főnöknek-amelyben azt k-János-utca 7 sz-féle házban me-ki a bont a lak-épgy a másé

AZ ÁLO

Irja 16. N

A víz felsz-ugrandoznak riza. Letörök e-tapogatom, rop-az újsímmal-rembe a szeme-méntelen. S r-emi a kaszáv-mint amikor-józanágom t-jól csináltam-Ahogy elsörte-érett vetés oly-se tudna rajt-víz rázudult, r-voina ezt is. I-limán a kufár-tudtam. Egy-zon érielni, ne-valósággal me-Az árpa még-gyott darab-hétre kenyere-kell és vizeny-nek viz kell-valaha... ké-vagy még rég-tettem. Most-Jövőre magan

Fenem a-szor megfente-öld kés. Meg-Tudjaisten, s-ha lekaszárom-kép a kaszát-hogy ilyen

KÖZGAZDASÁG

A külföldnek tartozó kereskedők kongresszusa

A kormány tervét nem tartják megfelelőnek. Idegen valutára szóló kötvények kiadását kéri

Az Uj Kelet tudósítójától

Bukarest, május 23. A külföldi tartozások ügyében az érdekelt romániai kereskedők kongresszusa ültek össze a fővárosi iparkamara helyiségében, amelyen megvitatták a kormány által tervezett konzorcium ügyét. A külföldnek adós romániai kereskedők kiküldöttei élesen bírálták meg a kormány határozatait, megállapították a tervezet hátrányait és előterjesztették javaslataikat. Az egyik felszólaló indítványára elhatározták, hogy kéri fogják a kormánytól, hívjon össze együttes konferenciát, amelyen az érdekelt romániai kereskedőkkel együtt a külföldi hitelezők is vegyenek részt. A kereskedők kérésének a kormány bizonyára eleget fog tenni, annál is inkább, mert ezt a nagyfontosságú kérdést csak közmegegyezéssel lehet úgy elintézni, hogy belőle konfliktusok ne származzanak.

Orghidian, a kereskedelmi és iparkamara alelnöke felolvassa a kormány határozatát, amely nagyjában a következőket tartalmazza:

1. Bankkonzorcium alakul a Banca Nationala vezetésével, amely konvertálja a romániai kereskedők külföldi tartozásait olyanformán, hogy kényszerkurzust állapít meg a kormány, amely nem a két év előtti egy frank = 2 lei, sem a jelenlegi 1 frank = 14 lei, hanem közepes érték: egy frank = 5 lei.

2. A fizetési határidő 6-7 év és a kamatokat az utolsó részlettel fizeti a kereskedő.

3. A bankkonzorcium az adósságokat azonnal kifizeti, a kereskedők által fizetett kamatok pedig nem haladhatják meg a négy százalékot.

Stroe Lupescu a kormány tervét nem tartja kielégítőnek első sorban azért, mert az első évben a kereskedő tulajdonképpen nem öt szá-

zalékát fizeti ki adósságának, hanem 35 százalékát annak az összegnek, amelyet az eladott áruért kapott. Ugyanigy a többi részletek is a valóságban nagyobb értékeket képviselnek és a 6-7 éves határidő túl rövid, semhogy a kereskedők biztonságérzetét megalapozza. Ettől eltekintve, a tervezet megvalósítása esetén olyan konszolidált adóssága volna a román pénzügynek, élen a jegybankkal, amely a valuta hullámszának lenne alávetve. Megeshetik, hogy a fizetés napján a valutáris differenciák miatt a fizetéseket újból nem lehetne eszközölni. Szükséges a szónok szerint, hogy az állam a külföldi államok kormányaival határozatlan időtartamra állapodjon meg, mert nem tudhatjuk, javul-e a román valuta hét éven belül.

Goldstein nagykereskedő azt mondja, hogy a jelenlegi tervezet csak a kormány jószándékát bizonyítja, de nem megfelelő megoldást. Csak meghosszabbítja a kereskedők agóniáját, de nem menti meg őket a csődtől. A következő indítványt teszi:

A bankkonzorcium adjon ki külföldi valutára szóló kötvényeket, amelyek ötszázalékos kamatra szólnak és ezeket a kötvényeket akkor kelljen beváltani, amikor a román valuta elérte a kötvényben megállapított árfolyamot. Például egy font sterling egyenlő 200 lei. A kereskedő külföldi tartozását egyelőre ezekkel a kötvényekkel fizeti és ezáltal a tartozás összege és a fizetés határideje is stabilizáltnak. A kereskedő, aki a kötvényeket a bankkonzorciumtól megveszi, 20 százalékkal többet fizet értük, hogy fedezze a bank kamatait és más kiadásait.

Az életrevaló javaslat a kereskedők körében meglegedést keltett és miután azt elfogadták, felszólították a vezetőséget, hogy terjessze azt sürgősen a kormány elé.

Dimitrescu Mirea felszólalásában a külföldi hitelezőkkel való közvetlen megegyezés szükségét hangsúlyozza és felszólítja a kormányt, hívja össze együttes konferenciára a külföldi hitelezőket és romániai kereskedőket, valamint a már megalakult kül- és belföldi konzorciumokat. Az indit-

nem. Jólesik ez az egész. Érzem, hogy Ilyeska mindent elrendezett, nyugalmat hozott haza cserében a meggyógyított Abdulláért. Ez az ünnepélyes fehér számár is alatta! A békeszámár... A békehirdetést mi mindig számaóra vártuk... imhol megjött. Most már béke lesz Tel-Chálóban.

Béke lesz?

Nem tudom elhinni, bármilyen jó is rá gondolni. Mindkét lábammal benne jártam az életben, néha meglátom a dolgokat és az értelmüket... nem, az értelmüket nem. Béke? Nincs, csak itt-ott pihegnek az indulatok és a fegyverek. Ha nincs arab, van kigyó ha nincs kigyó, van vízveszedelem, ha ez is jóra fordul, jön a malária, ezt is le-leküzdjük és álmainkban felbukkan a földszinű angyal. Sokára jön? Belenézek a multba... tegnap ültem gyermeki félelemmel a tanítóm botjának árnyékában és idestova az életem felénél tartok. Most nagyapóért, holnap értem. Messze van a holnap? Ha közel, ha messze, közte és a ma között egy végtelen harmező.

Abu Abdullával talán már békét kötöttem, de most ez az Abd ur Rahman. Nekem ugy emléik, hogy ellenségem. Ahogy a kévéimet nézte, a szemében fellebögött... harag? Irigység? Jönnek vissza. Abu Abdulla megtárhozza magát, mint egy régi barát. „Hogy jól van-e már Abdulla? Köszönöm testvérem. Csodát mivel ez a ti El-Madzszitok. Nem igaz Abd-ur Rahman?” Abd-ur Rahman áll komoran, nem felel. Abu Abdulla folytatja. „Már hideg volt a keze lába s a szemeháját már ejtegette le. Az

orrán a zöld-pillangó, a száján didergett a távozó. Forró mustármagos vízben fürösztötte... Ha pirosodik a bőre, van remény. Nem halt meg, tüvel szurta belé az életet, még élt. Délben, délután, — mustáros fürdőt forró! Nem pirosodott. Este megint. Éjjel, Hajnalban, reggel... Meghal, mondta mindenki. El Madzsuzi ült mellette és leste a lüktetését. És bele a mustármagos forróságba! Egyszer kivette, rózsállott sarga bőre. O mesolygott. Mi felneveltünk. Él, él az én életem Abdullája!...

Végigborzong a hátamon a história. Iba al Farid lihegetti, mint egy hőséneket, amit lant kísér. „Nagy büvész ez a ti Ilyeszkátok!” Milyen más most ez az arab, mint amilyennek eddig láttam. Emlékszem, egyszer vitakoztam vele s ő ezt mondta. „A semmi tökéletesebb, mint a valami. A semmiben világok alszanak. A valami, amit előrehívtál, csak torzszülött, nem világ.” Akkor sokat gondolkoztam ezen és sokszor lelakadt a karom, hogy hiába minden, nem alkotunk jót, csak torz világokat szülünk életre. Most látom, csak csüggeszteni akart. Benne is van lelkesség. Az ő világát mégis folytatja...

Ó igen, de ez az Abd ur Rahman. Neki talán fiai sincsok. Ó a semmi embere. Semmije sincs s azt akarná, hogy másnak se legyen semmije... Osszenyalábok egy kéve rizst és odaadom Ibn al Faridnak. „A lábadozó fiacskádnak küldöm.” Ibn al Farid leszáll, megélel. Abd-ur Rahmanra nézek, aki sötétben hallgat. „Akarsz te is egy nyálábbal?” Előrebígyeszi a száját és keserű göggel mondja. „Én nem.” (Vége köv.)

ványt a közgyűlés szintén elfogadta. Végül Hagi Theodoracki elnök bejelenti, hogy a határozatokat haldéktalanul a kormány tudomására hozza, Orghidean alelnök szerint a kormány nem oldhatta meg ezt a kérdést izoláltan, mert a génuai konferencián egybegyűlt államokkal közös megegyezést kíván létesíteni és erre a célra kongresszust is hívtak egybe.

Belföld

(x) Az élőállatkiviteli rendelet és az exportörök. Az erdélyi és bánáti élőállat és sertéskiviteli szindikátus május hó 23-án Mihali Tivadar elnökelete alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A népes közgyűlés a kormány élőállatkiviteli rendeletének hatásait tárgyalta és a felszólalók egyhangulag megállapították, hogy a rendelet alapjaiban támadja meg a csatolt területek állattenyésztését és állatkereskedelmét. A kivitel szinte lehetetlenné teszi a magas leadási százalék (szarvasmarhánál 50, sertésnél 33) és az a körülmény, hogy a leadásra szánt állatokat a kormány által megjelölt városban alig lehet elhelyezni. Ezután a szindikátus tagjai bejelentették az exportra szánt állatmennyiségeket, mert a kormány a szindikátushoz csatlakozott exportöröknek jelentékeny előnyöket biztosít. A szindikátus a jelenlegi állatkiviteli rendelet hatályon kívül való helyezése érdekében memorandummal fordul a kormányhoz, amelyet három tagu bizottság juttat el a rapokban az illetékes minisztériumhoz.

(x) A méter és kilogramm egységet általánosították. Bukarestből jelentik, hogy a „Monitorul Oficial” legutolsó száma rendeletet közöl, amely a méter és kilogramm egység használatát az egész országban kötelezővé teszi. Más hossz, vagy súlyegységek használata szigorúan tilos.

(x) A Magyar Földgáz Részvénytársaságot nacionalizálják. Bukarestből írják: Az Erdélyi Magyar Földgáz Részvénytársaság nacionalizálása ügyében itt tárgyalások folytak, amelyen a Magyar Földgáz Részvénytársaság kiküldöttein kívül érdekelt nagybankok és a magyar kormány képviselői is részt vesznek. A román kormány hír szerint a tranzakcióba svéji érdekeiséget is bevonnak. A tranzakcióhoz másfélmilliárd lei szükséges.

(x) A németek megszüntették a lovak átadását. Bukarestből táviratozzák: A Németország által Romániának adandó lovak átadására kiküldött román bizottság jelentette a kormánynak, hogy a német kormány felfüggesztette a lovak átadását. A „Lupta” szerint a németek ellenkövetelést támasztottak a párisi szövetséges bizottságnál, kérve, hogy Németországot mentesítsék ezen természetbeni szolgáltatás terhe alól.

(x) A cserzett bőr és a részszulfát behozatala. Bukarestből jelentik: A legfelső vámbizottság tegnapi ülésén elutasította azokat a kérvényeket, amelyekben a cserzett bőr behozatali vámjának leszállítását kérték. Az elutasítást azzal indokolják, hogy cserzett bőrkészletek a belföldön is nagy mennyiségben állnak a gyárak rendelkezésére. Ezzel szemben a bizottság a részszulfát behozatali vámját lényegesen leszállította.

Külföld

(x) Budapesti tőzsde. Budapestről jelentik: A mai gabonatőzsdén általános áremelkedés következett be. A buza ára 3600 koronára emelkedett.

(x) A rubel új hivatalos kurzusa. Stokholmból jelentik, hogy az orosz állami bank a napokban újból megállapította a rubel hivatalos árfolyamát. Az árfolyamok, amelyek után zárójelben az előző árfolyamok foglaltatnak a következők: font sterling 4,100.000 rubel (3,300.000), dollár 900.000 (700.000), francia frank 85.000 (60.000), márka 4000 (5000), lengyel márka 240 (150), arany rubel 5,000.000 (4,000.000), ezüst rubel 225.000 (180.000) rubel. A lengyel márka árfolyama emelkedett legerősebben; 60 százalékkal, a márka 33 és font sterling harminc százalékkal. Ugyancsak emelkedett az arany és ezüst ára.

UJ! UJ!

világvárosi módra berendezett ékszerüzlet!!! a volt Dobó-féle ékszerhelyiségben (Cluj, Főter 15. sz.)

H. S. Braunfeld

a Fenyő és Braunfeld cég volt birtoga

Modern újdonágok

és nagy választék a legkényesebb izlésnek megfelelő ékszer, óra és díszmű-árúkból

Szolid árak! Int. telefon 6-43.

Central Buffet

Színház után

az elite közönség találkozó helye

ÁTUTALÁSOK!

a külföld bármely részébe legszolidabban eszközöl a

Forgalmi Bank Rt.

Cluj, az Urania palotával szemben. Idegen pénznemek vétele és eladása, folyó számlák, lombardkölcsönök, betétek naptól-napig a legmagasabban kamatoztatnak.

Telefon 1-69 és 7-25.

Kereskedők és viszontelárusítók figyelmébe!
2 vagon olasz céna érkezett, garantált 400 yardos la. márkák. Szállítunk legolcsóbb napi árban postal szétküldéssel.

Gutfried és Herskovits
Oradea-Mare, Piata Unirii 12. — Telefon 211.

TUNGSRAM

SZÍNHÁZ

MAG

Csütörtök d. u. donás, 8- Csütörtök este: gője. (Op Gőzon Gy mier-helyá D.)
Péntek: Profess Premier-he bérlet, 30.
Szombat d. u. 3. usági előa Előadó: K
Szombat este: 2-odszor. bérlet 149.
Vasárnap d. u. 10-odszor.
Vasárnap este: (Detektiv-Napi bérle Hétfő: Sherlock helyárakka

A másorra tűző megváltatók

Professzor ur mutató előadása esolekvényü drám A főszerepeket Po Aranka, Táray Forgács Sándor, Szakács Andor, fogják játszani. a Professzor ur

Sherlock Hol az érdeklődés a A legérdekesítő színesben feld egyike, a Sherl ezen az estén új tanulással színr Táray Ferenc fog Sherlock Holmes

Kis grizett lognagobbbsikerü grizett fog vasár árkakl a címsze színrekerülni.

Egyetem moza a Tiltott gyümölcs arisztokrata család esztorza, kik a mindent feládoz Neumann, ki mik Neumann, dícsősé drámai alakítások nap a nagyszerü vi hatlan kedvességü alakítása gyönyörö komédiában: A tal férj megunja a rivalitását, neki o kell. Megegyeznek törési komédiát j A nőskeke azonb közepette, lángra díszes ügyvédi tal ott asszony akar

Urania mozgó szombat a másod Rejtmesházasság hercegnő, a világ film-fantasztkum. világszenzáció: An monumentálisában és hihetetlen kal igazi jenkü férfiü vasakarattal tör cél

Megolcsu
Caleit

Telep:
Felegvári-u. 9

Befőttes Ü
Uborkás V
Tábla G

raktárról azonna
Ausländer
Cluj-Kolozsvér
(v. Széchenyi-tér)
En-gros!

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Csütörtök d. u. 8-kor: Sárka keztyű. (Ujdonság, 3-adszor. Orosz helyárrakkal.)
 Csütörtök este: A fenséges asszony kerin-gője. (Operett-repriz. Berky Lili és Gózon Gyula vendégjátékával. Premier-helyárrak. Napi bérlet 148. szám. D.)
 Péntek: Professor ur. (Ujdonság, először, Premier-helyárrakkal. Utolsó premier-bérlet, 30. szám.)
 Szombat d. u. 8-kor: Zsidóné. (Utolsó ifjusági előadás igen olesó helyárrakkal. Előadó: Köszögfalvi Pál tanár.)
 Szombat este: Professor ur. (Ujdonság, 2-adszor. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 149. szám. A.)
 Vasárnap d. u. Kis grizett. (Operett-ujdonság 10-adszor. Orosz helyárrakkal.)
 Vasárnap este: Sherlock Holmes kalandjai. (Detektiv-dráma. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 150. szám. B.)
 Hétfő: Sherlock Holmes kalandjai. (Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 151. szám. C.)

A műsorra tűzött előadások jegyei előre megválthatók a színház pénztáránál.

Professor ur. Pénteken este lesz a bemutatott előadása Bárd Oszkár új, izgalmas eseményű drámájának, a Professor ur-nak. A főszerepeket Poór Lili, Baróti Erzsébet, Laczkó Aranka, Táray Böske, Miklósi Margit, Forgács Sándor, Táray Ferenc, Lengyel, Szakács Andor, Leóvey, Izsó, Nagy Gyula fogják játszani. Szombaton este megismétlik a Professor ur előadását.

Sherlock Holmes kalandjai. Igen nagy az érdeklődés a vasárnap esti repriz iránt. A legérdekesebb s emellett a legművészebben feldolgozott detektiv-dramák egyike, a Sherlock Holmes kalandjai fog ezen az estén új szereposztásban s új betanulással színrekerülni. Sherlock Holmes Táray Ferenc fogja játszani. Hétfőn is a Sherlock Holmes-t adják.

Kis grizett - délután. Az idei évad legnagyobb sikerű operett-ujdonsága, a Kis grizett fog vasárnap délután olesó helyárrakkal a címszerepben Kolbay Idikóval színrekerülni.

Egyetem mozgóban: Csütörtök, péntek a Tiltott gyümölcs, irányfilm mely a német arisztokrata családok kiméletlen gögjét ostorozza, kik a családi név nimbuzsának mindent feláldoznak. Főszerepben Lotte Neumann, ki miként a vigjáték-stár Lotte Neumann, díszöséggel megállja helyét a drámai alakítások terén is. Szombaton, vasárnap a nagyszerű vigjátékszíniész, az utána-zóhadan kedvességű Lotte Neumann pazar alakítása gyönyörködött, egy pompás tragi-komédiában: A taláros feleségben. Az ügyvéd férj megújja a szintén ügyvéd felesége rivalitását, neki otthoniül, szreelmes feleség kell. Meggyeznek abban, hogy egy házasságtörési komédiát játszanak el és elválnak. A nőske azonban, a mulattató kalandok közepette, lángra lobban, sutba dobja a díszes ügyvédi talárt és csak szerető, szeretett asszony akar lenni.

Uránia mozgóban: Csütörtök, péntek, szombat a második és utolsó rész fut: Rejtélyes házasság. Vasárnap Inez, arádium-hercegnő, a világ ura. Amerikai kalandor-film-fantasztikum. Ez a film valóságos világszenzáció: Amerika a maga szédületes monumentálisában jelenik meg előttünk, és hihetetlen kalandokon keresztül, egy igazi jentki férfi jelenik meg előttünk, ki raskarattal tör előja felé.

Megoldult az építés!
Caleit telepén
 1 m³ mész
 170 lei

Telep:
 Pelegvári-u. 9. Telefon 1106.

Befőttes üveg
Üvegek és poharak,
Tábla függő és fali
lámpák
 raktárról azonnal megrendelhetők
Ausländer Testvérek
 Cluj-Kolozsvár, Piata M. Viteazul
 (v. Szechenyi-ter) 39 Telef. 9-54.
 En-gros! En-detail!

Wieni Irodánk

és Bruck-Hegyeshalom-Buda-pest-Szolnok-Biharkeresztes-Békéscsaba és Kőtegyanban felállított saját exposituraink után

kötbér kikötése mellett 5-10-15 napi
 határidőn belül Ó-és Uj-Románia bármely részébe vagy vissza **darabáru és vagonrakomány** szállításokat vállalunk

Deutsch Testvérek. Központ Cluj, P. Unirei 26. Fiókok Wien I. Rotenturm Str. 12. Oradea-Mare Rimanóci-u. 12. Orsova Dunapart. 1276

Hercules gyermekhócsiggyár Rt.

Főtelephely: Baumzweig Arnold, Cluj
 Strada Reg. Ferdinand (Wesselényi M-u.) 25. szám. Allandó nagy raktár mindenemű gyermekhócsiggyárban. Arjegyüket Engros kívánatra küld. Engros 3451

Üzletáthelyezés!

Értesítjük tisztelt üzletfeleinket, hogy fizletünket Zöldfa-utca 8. szám alá (Kömlös Testvérekkel szemben) helyeztük át, hol az legnagyobb május hó 10-én megnyitottuk.

Blum Testvérek
 rövidáru nagykereskedők, Nagyvárad. Telefon 703.

A cipőimport teljesen megszűnt
 mert a **Renner Testvérek és Társai**
 Bőrgyár Rt., Cluj-Kolozsvár gyárt mindenféle férfi, női és gyermek-cipőt színes és lakbőrökből is a leg-elegánsabb kivitelben!! 1301

KÖZPONTI HÖLGYFODRÁSZ ÉS MANIKÜRSZALON Cal. Reg. Ferd. 13. (udvarban)
 Hajfestés, hajmunka, fejmosás, ondolás, fésülés legmodernebb, legjobb kivitelben. Hajt veszek!
PÉTERFI JULISKA 1305

Gyári telefon 596. Üzleti telefon 515
LEBEDA S. A.
 Első romániai villangerőre berendezett ágyneműgyár.

Készítünk:
 Paplanokat: vatta, gyapju és pihe töltéjekkel, a legolcsóbb kivitelől a legfinomabb kivitelig. Továbbá **mat-racokat, párnákat** és mindenemű ágyneműket.

Vállalunk:
 kórházi, közéleti, valamint szállodai felszerelések szállítását továbbá mindenemű átalakításokat. Villanyerőre berendezett to'fosztó gépünkön bármily mennyiségű to'fosztást, tisztítást.

Veszünk:
 minden mennyiségben lószórt, disznó-sórt, kecskeszórt, gyapjut és tollat.

Eladunk:
 mindenemű tisztított és szortírozott tollfélék nagyban és kicsinyben.

Eredeti gyári árak!!!
 Gyár: Cluj-Kolozsvár, Strada Jasilor (volt Nagyszamos-u. 14. sz.), Interurban telefon 596.
 Üzlet: Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos-utca 10. sz.) telefon 515.

ENGROSISTAK **PROGRESS**
DETAILISTÁK
 legolcsóbban vásárolhatnak a 1312
 rövidáru import cégnél
Oradea-Mare Nagypiac 5

MODERN ÜVEGCISISZOLDA
ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR
PÉCHY és TÁRSA
 Oradea-Mare (Nagyvárad) Strada Saguna (Kapucinus-u.) 20. 0000000000000000 1381
 készíti a legszebb tükröket és butorüvegeket minden méretben és mennyiségben
Ujrafoncsorozás!
Kérjen árajánlatot!

Agyag és Vegyipar Rt. Szatmár
 Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet, csontszirt, m ú trágát, szappant, kocsikenőcsőt, gépszirt, téglát stb.
 Vesz: csontot, száraz és vizes húslejt, nyers és olvasztott fagyut.

Szarut, szaruhegyet, aggancsot, húslejt és csontot, valamint mindenemű tímár-hulladékokat legmagasabb napi árban vásárol
Szaru- és csontárugyár Rt. Cluj 1310

Eisenstädter Fülöp
 volt Lakatos-áruház
 Str. Reg. Maria v. Deák Ferenc-u. 13.
 Március 15-től április 15-ig reklám napi árai
Gumilabda 4 lejtől feljebb
Gyerekkocsi 200 " "
Porcellán bögre .. 8 " "
 csésze ajánlva L 16-75
 Bor és pálinkás szervizek " " 70-
 Husvétli cikkek óriási választékban. Galanteri és nürnbergi cikkek nagyban eladása 1274

Ha szép és elegáns ruhát akar, látogassa meg
Herkovits Jenő
 térfi szabót str. Baba Novac (Beth-len-u.) 10, ahol bel- és külföldi szö-vetek állandóan raktáron vannak. 000
Pontos kiszolgálás. 1337
Szolid és olcsó árak!

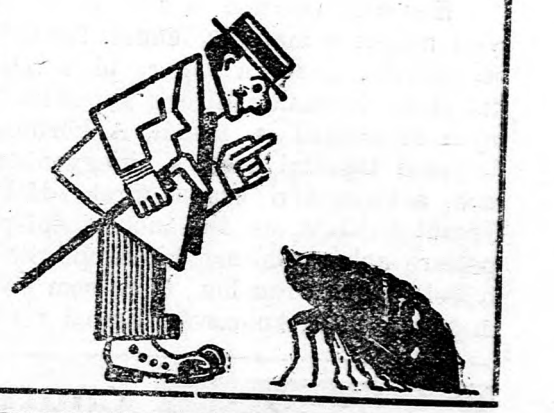
WOHANKA
 Schweizerische Seidengaze-fabrik A. G. Zürich, egved-árusítása. Szitaselymekben állandó nagy raktár minden számban. 0000000000
WOHANKA
 és Társa Utóda Rt. Bizományi rak-tára. Nagyvárad, Nagypiac 14.

GRÜNWALD-ÜVEGCISISZOLDA
ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR
 ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALAT
ORADEA-MARE, STR. GERLICZY 16
 Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnek
 Tükröüveg megérkezett!
 Ujrafoncsorozás I I I I
 Finnükrök raktára I I I

Fregoli Raglán
 gumiköppeny
 1380 divatöltöny
Neumann M.
 cég, Cluj, Piata Unirii (Fötér)

Megérkeztek a tavaszi
 saison divatkülönlegességei
szövetekben
 és
selymekben!
Grünwald és Steiner
 női divatkülönlegességek áruhaza CLUJ, PIATA UNIRII No. 12.

A külföld legbiztosabb féreg-irtóanyaga megérkezett. Féreg-irtást teljes garancia mellett 00000000 eszközöl 00000000
GRÁTZ
 Str. Saguna (Bartha Miklós-u.) 16. A legmodernebb cimpfestést, szobafestést és mázolást 00000000 elvállalok. 00000000
 749 TELEFON 749
 1388

922. május 25
 old
 zside. Budapest:öl
 atózsón által:os
 zett be. A buza
 nekedett.
 vatalos kurzusa.
 hogy az orosz
 ban újból meg-
 hivatalos árfo-
 mok, amelyek
 1626 árfolyamok
 etkezők: font
 bel (3,3000 000),
 00), francia frank
 rka 4000 (5000),
 150), arany ru-
 000), ezüst rubel
 bel. A lengyel
 lkedett legerő-
 tal, a márka 33
 ice százalékkal.
 tt az arany és

UJ!
 berendezett
ziel!!!
 szerhelyiség-
 r 15. sz.)
unfeld
 raunfeld
 tagja
 magok
 egkényesebb
 felelő
diszmü-
 telefon 6-43.

Buffet
 1314
 alközö helge

SOKAI
 részébe
 zközöl a

mi
R

ával szem-
 ek vétele és
 k, lombard-
 aptó-napig
 atoztatnak.
 s 7-25.

mébe!
 rkkák.
 esel.
ts
 on 211.

M

SPORT

Nagyvárad--Kolozsvár válogatott 4:0 (1:0)

10.000 néző — Bíró: Steinhübel Zoltán (Arad)

Az Uj Kelet tudósítójától

Kolozsvár és Nagyvárad válogatott csapatainak negyedik városközi mérkőzéséből óriási meglepetésre hatalmas gólaránnyal a nagyváradai csapat került ki győztesként. A kolozsvári együttes győzelmi esélyei a minimumra redukálódtak, mert Nagyvárad komplett és már ismertetőt összeállítású csapatával szemben két legjobb játékosa: dr. Hirsch Elemér (KAC) hátvéd és Deák Ferenc (CFR) fedezet nélkül volt kénytelen kiállani.

Ünnepi külsőségek fokozták a mérkőzés érdekességét, Petala tábornok hadtestparancsnok, a város és a vármegye képviselőin kívül, a vidéki városok jelentékeny képviselettel szorongtak a városi sporttelep hatalmas tribünjén és a többi nézőhelyeken. Szakértők tízezer emberre becsülték azt a hatalmas közönséget, amelyet a mérkőzés izgalmá összehoztak.

Kolozsvár polgármestere, dr. Pop Julian meleg szavakkal üdvözölte a vendégcsapat tagjait és készsorsítással kívánt szerencsét Székely Ferenc (Török) és Jakobi Dezső (Haggyibor) csapatkapitányoknak.

Az első féldő

Hatalmas tempóban indul meg a játék. Nagyvárad erőszakosan szereli Kolozsvár támadásait, Székely durván meggrugja a kiszökő Bornsteint, majd az 5-ik percben Schultz lövését könnyen fogja Ströck kapus. Az utazástól kissé fáradt nagyváradai fiuk nehezen jönnek lendületbe, csatársora szép kombinációkkal közelíti meg a kaput és a 8-ik percben Rónai lövését Maksei bizonytalanul védi. A 13-ik percben Braun szabadrugása magasan kapu fölé megy. Hullámzó mezőnyjáték közben Bornstein szépen szökött Istvánffy, akinek éles beadását Guga elhibázza. Sorozatos nagyváradai támadások következnek. A kolozsvári csapat védelmének baloldala — a tartalék Lazarovits és Végh Gyula — bizonytalanul dolgozik. Rosenberg a 37-ik percben kiszökik, maga mögött hagyja a kitűnő Barthát, azonban késik a centeresséssel és így az akció nem hozhat eredményt. A 40-ik percben Micsinai a feltűnő off-side helyzetben álló Holz összekötőhöz továbbítja a labdát, aki lábszárral kapu felé rug. Maksei egykedvűen áll a vonalon és kísérletet sem tesz a védésre. A váratlan eredmény erős támadásra ösztönzi a kolozsvári csapatot. Kinigli, Bartha és Székely azonban mindent meentenek. Féldő 1:0. Korner az első féldőben nem esett.

A második féldő

Heves támadással kezdi a kolozsvári csapat a második féldőt. Istvánffy megszökik, élesen a kapura löv, a labda jutul a gólvonalon, Ströck kapus hátranyúl és kiemeli a labdát. A közönség lelkesen tapsolni kezd a kiegyenlítésnek, a kolozsvári csapat ujrakezdéshez készül felállani, de általános meglepetésre a kényelmesen bíráskodó Steinhübel a felezővonalon állva sem ítélte meg a gólt. A kolozsvári csapat rekla-

mációjára véleményét kér Krüger Károly nagyváradai szövetségi bírótól, aki az egyik határbírói tiszteletét töltötte be és aki azt a felvilágosítást adta a bírónak, hogy ő nem látta kapuban a labdát. A bírónak ez a lokalpatriotizmus felelet elegendő volt arra, hogy a Kolozsvár részéről elért szabályszerű kiegyenlítő gólt ne ismerje el. Az újabb súlyos bírói tévedés teljesen lehangozta a kolozsvári csapatot. Nagyvárad hatalmas fölénybe kerül és az állandó ostrom eredményeként a 16. percben Ströck II. kettőre majd a 18. percben Micsinai háromra szaporítja a gólok számát. Az indolensül védő Maksei általános meglepetésre ezúttal sem tesz komoly kísérletet a lövések elhárítására.

A nemvárt eredmény hatása alatt Nagyvárad stoppolja a tempót, mégis sikerül a 24-ik percben két kornert elérnie, amelyek azonban kiaknázatlan maradnak. A 35-ik percben a Holzzal helyettesülő Ströck II. erős off-side helyzetben fogja el Franz ledását, Winkle határbíró erőiesen jelzi a lesállást, amit azonban Steinhübel nem vesz figyelembe. Ströck centeres, az erős ivben rugott labda Maksei kezei közt a hálóba jut és a negyedik gólt eredményezi. Befejezés előtt Bartha a tizenhatos vonalon belül kézzel szereli le a kolozsvári csapat támadását, a bíró azonban még ekkor sem ítéli meg a tizenegyet, hanem csak szabadrugást, amelyet Rosenberg a kapu mellé rugott.

A győztes csapat

Nagyvárad teamje határozottan jobb volt és megérdemelten győzött volna még abban az esetben is, ha a bíró nem jutatta indokolatlan kedvezésekhez. Bartha és Székely hátvédek, mint megingathatatlan oszlop vertek vissza minden támadást, a fedezetsorban Kinigli volt a legjobb, Franz inkább durváskodott, míg Raducsiner szürke, de hasznos játékot produkált. A csatársor minden tagja kitűnő volt. A belső trío gyönyörű összejátéka külön élvezetet szerzett. Drecher és Rónai azonban kemény ellenfélre találtak Jakobiban.

Általában a nagyváradai csapat egész játéka elárulta, hogy más stílusban játszik a futballt, mint Kolozsvárt. Magas, erős fizikával rendelkezik minden tagja, technikájuk kiűnő, összejátékuk pedig kifogástalan. A kolozsvári csapatoknál más stílust kell elsajátítaniuk, ha hasonló katasztrófális kudarcot nem akarnak vallani.

A kolozsvári együttes

kellemetlen csalódást keltett. Az első 20 percben még méltó ellenfél volt, azután fokozatosan összeroppant és a megsemmisülésbe esett szét. Egyedül Mann, Jakobi — aki két biztos gólt mentett — és Rosenberg váltotta be a hozzá fűzött reményeket, a csapat többi tagjai többé-kevésbé rosszul játszottak. Nem hiszszük, hogy ha bármely kolozsvári klubcsapat lett volna a nagyváradiak ellenfele, ilyen lesújtó vereséget szenvedett volna.

A bíró,

Steinhübel Zoltán (Gloria-CFR) is általános csalódást keltett. Nem követte a labdát, hanem kényelmesen sétált a pályán. Ennek tudható be, hogy két erős off-side gólt ítelt meg, viszont Kolozsvár kiegyenlítő góját nullifikálta.

A mérkőzés után a sétatéri Kiosziban társasvacsora volt a vendégek tiszteletére. Dragomir Salvan dr., egyetemi tanár, a kolozsvári Comitetul Regional elnöke és Salvan Virgil, a labdarugó szakosztály elnöke saivélyes felköszöntőkkel gratuláltak a nagyváradai győztes csapatnak.

Labdarugás

Gloria-CFR Arad—Universitatea 2:0 (1:0). Válogatott előtt barátságos mérkőzést játszott a két csapat. Az aradi csapat jó együttes, azonban Szilágyi kapus gyenge védésének köszönheti győzelmét. A gólokat Vasvári center és Müller balszélső lőtték. Bíró: Czinezar Imre.

KKASE II.—Universitatea II. 2:0 (0:0). Szövetségi díj. A gólokat Szilágyi és Bartók rugták. Durva játék. Bíró: Mezei Géza.

AAC—Makkabea 1:0 (0:0). A Nagyváradon megtartott barátságos mérkőzésen az aradi csapat Szabó góljával csak nehezen győzött a nagyváradai zsidó csapattal szemben. Bíró: Kovács.

Hunyadi TC—Unio Bratca 1:1 (1:0). Az első féldőben fair játék, a második féldőben a határbíró helytelen álláspontja miatt és a HTC levonul. A HTC góját Deák rugta, Schwartz egyenlített. A mezőny legjobb embere Fandly (Unio) volt.

Felelős szerkesztő: MARTON ERNŐ
Kiadó: FRATERNITAS nyomdai.
Szerkesztőségi telefonszám 977.

Németországból érkezett

nagyobb mennyiségű

festékaru

u. m.

Marx-lakkok,
Zinkweiss,
Ultramarin,
vegyi és
földfesték,
szobafestő
minták,
művészfestékek
Olcsó árak!

Rados & Co

festéknagykereskedés. CLUJ, Cal. Reg. Ferdinand 21. Telefon 692.

Hirdessen az UJ KELET-ben!

RASOL BOROTVÁLÓ POR

Van szerencsém az érdekeltet szives tudomására hozni, hogy az általam készített

Ideal Rasol borotváló por törvényileg védve, kilogrammja 22 leiert kapható úgy kicsinyben mint nagyban. Vizsonteladónak 5 kg.-on felüli vételnél nagy árkedvezmény. Megrendelhető a készítőnél

Reszling József fodrász

Cluj, Strada Baritiu (v. Malom-u.) 2. sz. 3726-1

Tisztelettel értesitem a t. érdeklődőket és fűrdőző közönséget, hogy ez időben Szovátára nem megyek hanem

Tusnádfürdőn

a Schweitzi villák vendéglő helyiségében elsőrendű orth. בשר étermet nyitok hol úgy mint múlt években Szovátán, ez évben Tusnádfürdőn ezen kedvelt gyógyhelyen, fogok t. vendégeimnek június elejétől kezdve rendelkezésére állni. Tisztelettel Grünfeld Mór, Tg.-Mures (Marosvásárhely) Str. Calarasilor 92.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszerű közlési díja szavanként 1 le. Vastagabb betűvel szedett szavak 2 le. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 le. Jelleg hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem — dunk. A beérkezett ajánlatok heti hirdetéseként a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kíván: címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 le 60 bani bélyegköltés fizetendő.

Mindenféle fordítások román, magyar, angol és francia nyelvre, valamint írógéppel való másolások gyorsan és pontosan készülnek. Fővétel hely Friedmann hírlaproda. 3405-1

2 1/2 és 1 1/2 m. hosszú 80 cm. széles és 4 m. hosszú 2 1/2 m. széles perza szőnyeget vennék. Hügelme, Regele Ferdinand 73. sz.

Angolból, németből, franciából oktatók havi 70 leiert C. Victoriel (Kossuth L.-u.) 16. 3836-1

Házvezetőt keresek fűrésztelpre, aki 2 és 3 éves fiatal anyai szeretettel nevelné és vidéki háztartásban jártassággal bír. Cim: a kiadóhivatalban.

Benősiülne egy kereskedelmet értő 23 éves érettségizett fiatalember kereskedő vagy gyáros családb. Cim Uj Nagyvárad Kőzetítő Iroda, Pável-utca 5. 3888-1

Varodában állandó alkalmazást keres kitanult varrólyány. Cim Groszmann, Farkas-utca 12. 3889-1

Izr. családnál fiatalember kosztot, esetleg szállást kaphat. Egyetem-u. 5., ajtó 3.

Bacskar, mosótalaj, felsőbőr és szíjgyártóblánk állandóan nagy készlet kicsinyben és nagyban. Legolcsóbb árak mellett. Vidéki megrendeléseket kis postacsomagokban is elküldjük. Jelenlegi talp és bocskar ára 65—70 lei. Vagontelefelnél 5 százalékos kedvezmény.

SÁMSON-BÖRGYÁR
Gyufagyár-utca 1. Gyorsáru raktárral szemben. Telefon: Gyár 3—86, lakás 3—87. szám.

A Medgyesi Talmud-Thóra Egylet Elnökségétől

Pályázat.

A medgyesi talmud-thóra egylet pályázatot hirdet egy hittanítói állásra, ki a hittanítás minden ágában jártassággal bír és azt német nyelven tanítani képes. Az állás azonnal betöltendő.

Fizetés megegyezés szerint. Utiköltséget csak a megválasztottnak térítünk meg. Medias, 1922. május 22.

Az egylet nevében:
Robitzek József,
elnök.

3885-1

IRÓGÉPEK

Van szerencsém értesíteni a t. c.-t, hogy külföldi tanulmány utamról visszatérve Piata Mihailul Viteazul 41. szám alatt írógépjavító műhelyt nyitottam, ahol bármilyen rendszerű író, számoló és írodagépek javítását és takarítását elvállalom. Ugy szintén román-magyar és német betűrendszere való átalakítását. Raktáron tartok mindennemű írógépeket, kellekeket és a legelsőbbrendű külföldi gyártmányu írógép-szalagokat. Levélbeli hívásra kimegyek. 3869-1

Becses párfogását kérve maradtam tiszteltelt:

Finkler Antal,

írógép-műszerész. P. M. Viteazul 41. Babos-palota a nagy vashid mellett.

Cukorka és csokoládé raktár

Lusztig és Nussbächer

Cal. Regele Ferdinand 31.

Szállítunk postán, utánvét mellett.

Kottmann Károly és Tsai részvénytársaság

Timisiora IV. Strada Iancu Vacarescu (Bem-utca) 14. sz.

Szesz-szabadraktár, szeszdenaturáló telep. Szilvórium és törkölyfőzde, rum-, likör- és konyakgyár. Bornagykereskedés.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, Str. Barou L. Pop. — Brassai-utca 4

Az Uj Kelet telefonjai
Szerkesztőség 977
Kiadóhivatal 844
Nyomda 879
Főber osztály 455
Is. N. Sz. 859

A kéziratok kizárólag a szerkesztőségnek címezendők. — Kéziratokat nem adunk vissza és nem őrizhetünk meg

V. évfolyam, 114

A buk

Tanács a zsidó

Bukarest, május 23. májniai zsidóság jövő fontosságú tanácskozott a napokban a b. minisztérium hatálmájára. Banu Constantineanu miniszter tanácskozási hivatályság és az új országának vezetői megbeszéljék azokat amelyekkel a román sóság szervezte me

A nagyfontosságú nyelvi tulajdonképpeni Zsidó Nemzeti Szövetség vezetősége min amikor az erdélyi hitközösségek anomáliákkal meggett a kormánytól keltattott a zsidó vallásdezésének fontosságát kultuszminiszteri felület a budapesti kumban szintén a zrense volt, magáévát által felvetett eszméköszönhető, hogy végzürzavar után együttültek össze Nagyromnak képviselői.

A meghív

Az ankre me régi királyság és minden zsidó szemankét tárgyat képez is behatóan foglalkozást kapott az erdélyi Zsidó Szövetség, amely Tivadar elnök képmeghívást kapott e Mose kolozsvári nyman Salamón beszortodox iroda elnöke min nagyváradai főortodox főrabbi, de a kolozsvári kongregfőrabija, Nussbaumvárad ortodox hitkFischer József, a kolozsú hitközség elDavid és Tischler e

A regátblól: Dr. szággyulési képviselő a bukaresti hitközségdermann, az Uniunea stein, a bukaresti czetője, dr. Niemerobukaresti főrabbi, bukaresti és vidékeltett, hogy a hiországos főrabbinak nem volt a meghív Bukovinából: D esernovici szenátor, szággyulési képviselőmann esernovici vá Beszarabiát Z főrabbi, országgy. más tekintélyes rak

Előérte

Vasárnap este bukaresti hitközségára az anket résztletre gyűltek össze lységében, amely eseret folytattak a képező kérdés la Ullmann főrabbi, elnöke, bár ekkor artózkodott, a m

Engros eladás! 1342 Rövid, norinbergi, galanterie és papíráruk külföldről raktárra érkeztek

Engrosi Simplon-áruház Engrosi

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 25. sz. Főpostával szemben. Szakmabeli segéd felvétetik.

Engros eladás!